

Naša SKUPNOST

glasilo szcl ljubljana moste-polje

XI. LETNIK 6. ŠT.
JUNIJ 1970
Cena 30 par

Pomoč kmetom

Občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje je na seji 12. 3. 1970 sprejela odlok o ustanovitvi sklada za pospeševanje kmetijske proizvodnje ter istočasno imenovala upravni odbor sklada.

S sprejetjem odloka so podane možnosti za hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje na območju občine. Sredstva sklada se uporabljajo za pospeševanje kmetijske proizvodnje na osnovi vsakoletnega finančnega načrta, zlasti pa za

Poleg tega bodo iz sklada nabavili dva plemenjaka za naravni pripust in krili stroške v zvezi z osemenjevanjem.

Upravni odbor je na svoji seji sprejel 2 pravilnika, in sicer pravilnik o regresiranju obrestne mere, ter o regresi-

lahko dobili pri svojih krajevnih skupnostih.

Pravilnik o regresiranju nakupa plemenske živine določa, da kmetje iz območja občine lahko izkoristijo regres za nakup plemenske živine pod naslednjimi pogoji: da za trajno povečajo stalež živine oziroma usmerijo proizvodnjo, da je nabavljena živina rodovniška in kupljena pri regresiranih rejcih plemenske živine, da za nabavljeno živino skle-

Slavnostne seje občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje ob 25-letnici osvoboditve, na kateri je bil sprejet občinski statut, so se udeležili tudi številni gostje. V prvi vrsti drugi z leve je predsednik mestne skupščine Ljubljana inž. Miha Košak

izdelavo razvojnih načrtov kmetijstva, izobraževanja (predavanja, strokovne ekskurzije, seminarji), organizacijo vzorčnih kmetijskih razstav, proučevanje novih tehnoloških postopkov, organizacijo zbiranja in boljše kvalitete mleka, regresiranje skupinske mehanizacije, regresiranje obrestne mere za kredite, ki jih posamezni kmetje najemajo za modernizacijo svoje proizvodnje, regresiranje nakupa plemenske živine, pospeševalno in po-ročevalsko službo ter za pokrivanje izdatkov v zvezi z umetnim osemenjevanjem govedi in nabavo plemenjakov v naravnem pripustu.

Z odlokom so predvideni tudi dohodki sklada, ki se formirajo iz dotacije iz proračuna, pavšalne skocnine, zakupnine od kmetijskih zemljišč pod upravo občine, volil in daril ter iz drugih virov. Upravni odbor sklada je na tej osnovi izdelal za letošnje leto finančni načrt in sprejel ustrezne pravilnike, ki regulirajo postopek za uveljavitev izkoriščanja sredstev sklada.

V letošnjem finančnem načrtu je predvideno, da bodo sredstva sklada uporabili za regresiranje obrestne mere, za regresiranje pri nabavah plemenske živine, za kritje stroškov ureditvenih programov in načrtov ureditvene kmetije za strokovno izobraževanje, za pospeševalno službo, za analize zemlje in krme, nastavitve štirih demonstracijskih gnojilnih poskusov in za razširitev kooperacijske proizvodnje jagod — uvajanje novih produktivnejših sort.

ranju nakupa plemenske živine. Pravilnik o regresiranju obrestne mere določa, da imajo zasebni kmetovalci iz območja občine Ljubljana Moste-Polje pravico do regresiranja obrestne mere pod pogojem, da so kredit uporabili po predhodnem soglasju strokovne službe za adaptacijo ali izgradnjo hleva (vendar najmanj za 10 glav odrasle živine), za izgradnjo silosov in naprav za prevetravanje sena, za uvedbo pašno-košnega sistema, za nabavo plemenske živine itd. Kmet, ki želi uveljaviti pravico regresa, bo moral narediti prošnjo na upravni odbor sklada za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Formularje za prošnje bodo kmetje v najkrajšem času

nejo pogodbo o proizvodnem sodelovanju s kmetijsko organizacijo, da živali ne odtujijo ali prodajo brez odobritve upravnega odbora sklada. Postopek za uveljavitev tega regresa je tak, da kmet vloži prošnjo oziroma prijavo pri AK Barje, obrat kooperacija, AK Barje pa te prijave posreduje UO sklada v odobritev.

Nanizanih je samo nekaj pogojev iz sprejetih pravilnikov, tako da so kmetje — naši bralci za zdaj vsaj v grobem seznanjeni z možnostmi za dvig svoje proizvodnje. UO sklada pa bo vse pravilnike in ustrezno dokumentacijo posredoval krajevnim skupnostim, kjer si jih bo lahko vsakdo ogledal in podrobneje preštudiral.

Kaj bo s pokopališčem v Polju?

Občane iz Polja ali bolje iz krajevnih skupnosti Polje, Vevče, Zadobrova-Sneberje in Zalog že več let tarejo skrbi, kako bo s pokopališčem v Polju, ki je že prenapolnjeno in bo nujno poiskati nove rešitve. Ureditev pokopališča in ureditev pokopališke službe nasploh je že več let stalna točka razprav na zborih volivcev, vendar dokončna rešitev še ni znana niti jasna.

Prvotni predlog je bil, da bi pokopališče razširili proti zahodu in s tem zagotovili možnost pokopavanja za več let. V ta namen so bili že pripravljeni predlogi načrtov za razširitev in začeli so se že pogovori o odkupu zemljišča. Vendar pogovori z lastniki zemljišč niso bili uspešni, ker so ti zahtevali — po mnenju občinskih organov — previsoke

odškodnine. V ta namen je bil sprožen na občinski skupščini celo postopek za razlastitev, ki pa ni uspel zaradi pritožbe nekaterih lastnikov zemljišč, da iz sanitarnih razlogov ni umestno širiti pokopališča. Pokopališče bi se s predvideno razširitvijo res zelo približalo obstoječim stanovanjskim hišam in bi bil raz-

Stanovanja, samo za koga?

Na zadnji seji občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje so odborniki prejeli poročilo o poslovanju stanovanjskega podjetja Bežigrad-Moste v letu 1969. Ob tej priložnosti so odborniki znova z vso ostrino in prizadetostjo spregovorili o zmedbi ali bolje rečeno o anarhiji, ki vlada na področju stanovanjskega gospodarstva. To ni prvič — in po vsej verjetnosti tudi ne zadnjič —, da so občinski močje izrekli tako ostro obsodbo na rovaš tega tako pomembnega in domala eksistenčnega vprašanja, ki neposredno zadeva našega delovnega človeka. Ne, to ni bilo samo filipika ali bojan mnenj okrog nekega vprašanja, marveč enotna obsodba nevzdržnega položaja na torišču stanovanjskega gospodarstva, ki terja tudi sistemske rešitve. Kajti človek se ne more znebiti vtisa, da za vse tisto, kar pripisujemo stanovanjskemu podjetju Bežigrad - Moste, bržkone ni niti samo krivo, pač pa so vzroki za tak položaj verjetno globlji. Nekatere pristojnosti, ki jih je zakonodajalec naprtil stanovanjskim podjetjem, so se namreč v praksi pokazale dokaj jalove.

In prav zavoljo tega ni slučaj, da se danes stanovanjska podjetja ukvarjajo z vsem drugim, samo ne s tistim, kar naj bi jim bila osnovna dolžnost — vzdrževanje stanovanjskega fonda in krepitev samoupravnih odnosov na tem področju.

Poglavje zase pa je vprašanje gradnje cenjenih stanovanj za trg in najemniških stanovanj. Sodi-mo, da bi se morala vsa naša družba, vsi odgovorni družbeni dejavniki in vse naše javno mnenje odločno upreti anarhiji in pravcati džungli, ki vlada pri stanovanjski gradnji in če je treba takoj sprejeti tudi rigorozne administrativne ukrepe, ki bi prisilili gradbena podjetja, banke in druge dejavnike, da brzdajo vrtoglavo na-

raščanje cen stanovanjem. Najbrž odbornik, ki je dejal, da gradbena podjetja spekulirajo in niso zainteresirana za gradnjo stanovanj pač pa raje gradijo na tujem — ni mnogo pretiraval. Naši ljudje, ki pa že leta in leta živijo v vlažnih, kletnih ali podstrešnih stanovanjih, se ne morejo dokopati do stanovanja. Potemtakem ni nič čudnega, če imamo iz leta v leto več črnograditeljev. Kdo danes lahko kupi dvosobno stanovanje za 200.000 dinarjev? In kdo je kriv, da danes v Ljubljani ni naprodaj niti enega stanovanja? Naravnost smešno je, da imajo v Mostah upokojenci na skladu 100 starih milijonov dinarjev, ne morejo si pa privoščiti niti enega stanovanja (ustrezno njihovemu žepu) za nakup. Vzporedno z odpravljanjem takih in podobnih sistemskih anomalij pa ne smemo zanemarjati vseh tistih vsakodnevnih problemov, ki se javljajo med stanovanjskim podjetjem na eni strani ter stanovalci in hišnimi sveti na drugi strani. Težko je dati sodbo o tem, na kateri strani je v sedanjih razmerah več krivde. Za to, da so stene skupnih prostorov v stolpnih popackane, šipe razbite, da so nekatere kleti postala javna stranišča, da odpadki padajo kar skoz okna in da so jaški za drobne smeti vedno zamašeni, ne kaže kriviti stanovanjskega podjetja. In narobe, če morajo etažni lastniki plačati akontacijo kar za dve leti nazaj in če si uslužbenci stanovanjskega podjetja morda neupravičeno delijo visoke osebne dohodke ali nekdo iz hišnega sveta izgubi celo dopoldne, da uredi neko zadevo pri stanovanjskem podjetju — vemo, kdo je kriv za to.

Zato moramo pri grajanju biti vedno strpni in objektivni in moramo vsako stvar postaviti na svoje mesto. Kajti v nasprotjem primeru se bomo vedno vrteli v začaranem krogu.

Letna konferenca ZK Zelena jama — Jarše

V začetku maja je bila konferenca četrtne organizacije ZK Zelena jama — Jarše, na kateri so novi člani konference izvolili sekretarja in komite. Sekretar je tako postal Bogo Bratina, ki bo s še šestimi člani komiteja naslednji dve leti vodil delo te četrtne organizacije.

O delu preteklih dveh let je poročal dosedanj sekretar Bo-

gdan Šturm, ki je dotedanje delo ocenil kritično predvsem zato, da bi se komite v prihodnje izognil nekaterim slabostim in spodrslijajem.

Poročilo in razprava pa sta mimo kritične ocene prispevala tudi več praktičnih napotkov in misli, ki bodo vodstvu četrtne organizacije služili za akcijski program.

Dobitniki srebrnih priznanj OF

1. Papirniški pihalni orkester Vevče,
2. Alojz Blažič — Kodeljevo,
3. Pavla Florjančič — Moste,
4. Franc Kumše — Zadobrova,
5. Stane Jalovec — Polje,
6. Dr. Andrej Jenko — Polje,
7. Franc Presetnik — Jarše,
8. Ana Čad — Dolso,
9. Jože Rebolj — Kodeljevo,

10. Franc Sekirnik — Polje,
11. Miha Berčič — Zadvor,
12. Jože Kačar — Zalog,
13. Tone Irt — Štepanja vas,
14. Fani Fležar — Kašelj,
15. Franc Brajer — Bizovik,
16. Ivanka Dragar — Šmartno,
17. Lovro Mrčun — Jarše in
18. Pepca Skubic — Hrušica.

K visokemu priznanju iskreno čestita tudi uredništvo Naše skupnosti!

Program dela občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje za obdobje od aprila 1970 do marca 1971

I
Program dela občinske konference SZDL Ljubljana Moste-Polje, njenih organov in krajevnih organizacij SZDL temelji predvsem na naslednjih izhodiščih:

1
Republiška konferenca SZDL je marca 1. 1970 sprejela dokument »SZDL danes«, ki je teoretična osnova za nadaljnje uspešno delovanje socialistične zveze in morajo vse naše organizacije svoje delo prilagajati temu dokumentu. Program občinske konference je samo delna konkretizacija teh načel v vsakdanjem političnem delovanju naših organizacij. Izpolnjevanje načel tega dokumenta ne bomo dosegli samo s programom, ki daje le nekatere osnove za delovanje, temveč z aktivnim delom, vključevanjem čimvečjega števila članov SZDL in občanov v ustvarjalno razpravljanje o družbenopolitičnih problemih ter s postopnim vključevanjem vseh tistih organizacijskih oblik in metod, ki bodo to omogočale.

2
Program je usklajen z akcijskim programom dela mestne konference SZDL Ljubljana, občinske skupščine in deloma tudi programom drugih organov. Pri tem je še posebno pomemben program mestne konference SZDL, ki je obenem širši program naše konference in bodo pri njegovem uresničevanju sodelovale tudi naše organizacije.

3
Za uspešno izvajanje nalog, posebno še za doseganje kvalitetnih tehničnih razprav, zaključkov in ugotovitev, bo potrebna tesna povezava z drugimi organi in organizacijami kot so predvsem mestna in občinska konferenca SZDL, mestna in občinska skupščina, klub odbornikov, družbenopolitične organizacije, društva in drugi. S takim sodelovanjem bo mogoče pripraviti kvalitetna gradiva za razprave in zaključke uspešno realizirati.

4
Medsebojnega sodelovanja in pomoči ne narekuje samo potreba po kvalitetnejšem in tehtnejšem obravnavanju, temveč je sodelovanje potrebno tudi zaradi racionalizacije dela, kar mora biti nenehno prisotno tudi v političnem delovanju.

II
Program je pripravljen na podlagi nalog širših organov SZDL in predlogov krajevnih

organizacij ter članov naše konference. Upoštevanje so tudi številne vsebinske pripombe na teze, ki so bile v razpravi. Vrsto pripomb na samo izvajanje programa pa bomo upoštevali pri pripravi gradiva oziroma tehnični izvedbi. Več nalog oziroma tem ni točno definiranih, ker bo to predvsem naloga organov, ki bodo gradivo pripravljali. Razumljivo je, da bodo gradivo za vrsto obravnave pripravljali drugi organi in bo naša naloga v tem, da jih obravnavamo v interesnih skupinah in zberemo pripombe ter stališča.

Teme so razdeljene po skupinah in se mnoge med seboj prepletajo, tako da bodo zanje gradivo pripravljali različni organi. Tudi način obravnavanja tem bo različen. Najvažnejše bo obravnavala občinska konferenca SZDL, razširjena s posebej v ta namen izvoljenimi delegati, druge konference sama, nekatere izvršni odbor na rednih in razširjenih sejah. Vrsta tem bo dana v javne razprave po krajevnih organizacijah SZDL in v občinskem merilu po interesnih sekcijah.

Zato bo program kljub navidezni natrpanosti lahko izvesti. Glavno breme pri realizaciji programa bo na sekretariatih sekcij in na komisijah, ki bodo morale pravočasno pripraviti, zbrati in prilagoditi kvalitetno gradivo, kar bo eden glavnih pogojev, da bodo razprave uspele.

Naslednja skrb bo, da bodo na javen način zbrane pripombe in stališča tudi posredovana pristojnim organom in jih bodo ti obravnavali pred dokončnim sprejemanjem dokumentov.

Teme, ki jih bo socialistična zveza v občini obravnavala v prihodnjem obdobju, so po posameznih področjih predvsem naslednje:

Družbeno-ekonomske smernice in gospodarstvo

1. Srednjeročni program razvoja (1971-1975) republike, mesta in občine.
2. Stanovanjska izgradnja in stan. gospodarstvo.
 - financiranje stan. gospodarstva,
 - koliko je stan. gospodarstvo tržno,
 - program stan. izgradnje v občini in mestu,
 - model stan. gospodarstva,
 - gospodarjenje z obstoječim stan. fondom,
 - samouprava v stan. gospodarstvu.
3. Smernice ekonomske politike in smernice za družbeni načrt občine in mesta za leto 1971.
4. Soc. razlikovanje v našem samoupravnem socializ-

mu — s poudarkom na stanju v občini.

Družbenopolitični sistem in krajevna samouprava

5. Zbori volivcev
 - vloga ZV in analiza stanja,
 - uresničevanje predlogov in zahtev ZV,
 - stiki volivcev z odborniki in poslanci,
 - organizacija in dvig kvalitete zborov.
6. Delovanje krajevnih skupnosti:
 - statuti KS,
 - ekonomski in politični položaj KS,
 - sodelovanje KS z delovnimi organizacijami,
 - vloga KS pri urbanizaciji
 - odnosi skupščina — KS in SZDL,
 - poravnalni sveti.
7. Uveljavljanje novega statuta občine in mesta.

Kultura, prosveta in zdravstvo

8. Politična izhodišča za ustanovitev kulturne skupnosti v Ljubljani.
9. Idejna vzgoja v šolstvu in anketa med prosvetnimi delavci o njihovem sodelovanju in pripravljenosti za sodelovanje pri delu z mladino, mnenja mladine o tem.
10. Problematika zdravstvenega zavarovanja in obveznega zdravstvenega varstva.
11. Razprava o zak. o pokojninskem zavarovanju.

Problemi kmetijstva in vasi v hribovitih območjih.

12. Problemi kmetijstva v občini in obravnava tez o kmetijstvu ZK.
13. Zdravstveno in preživninsko varstvo kmetov.
14. Komunalni problemi naših vasi (male uzance, krajevni vodovodi, elektrifikacija, cestno območje).
15. Razvoj in pomen turizma za nerazvita območja občine (stanje in možnosti).
16. Kulturno-prosvetno in zabavno življenje (stanje in možnosti) v hribovitih območju.

Aktivnost mladine na terenu

17. Sodelovanje in pomoč pri organizacijski utrditvi terenskih organizacij ZMS in mladinskih klubov
 - iniciativa in sodelovanje pri sklicu posvetov v KS,
 - posvetovanje predstavnikov ter or. ZMS, klubov in

družbenopolitičnih organizacij. 18. Analiza, razprava in zaključki glede sodelovanja mladit v samoupravnih organih v skupščini in družbenopolitičnih organizacijah in društvi.

19. Analiza in razprava o mladinskem prestopništvu v občini.

Organiziranost in razvoj SZDL, problematika družbenopolitičnih organizacij in društev

20. Uveljavljanje tez »SZDL danes« v občinski konferenci SZDL in KO SZDL. (Uskladitev pravilnika s statutom in pravilnikom MK SZDL, uveljavljanje in razvoj sekcij; iskanje in prilagajanje organizacijskih oblik.)

21. Vloga SZDL v mestu in naselju, sodelovanje s KS in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi ter vloga družbenopolitičnih organizacij in društev v splošnem političnem programu v KS.

22. Formiranje organov konference in kadrovskih dopolnitev.

23. Priprave za občinsko konferenco SZDL in konference KO SZDL.

24. Razprave o problematiki in pomoči organizacijam in društvom.

Priprave na volitve

25. Obravnava politične ocene volilnih priprav republiške konference in razprave o dopolnitvi volilnega sistema.

26. Pregled volilnih enot in pravilnikov, kandidacijske konference, spremljanje in priprave novih kadrov.

27. Nadomestne volitve.

Proslave in prireditve

28. Sodelovanje pri praznovanju občinskega praznika in 25-letnice osvoboditve ter 1. maja.

29. Priprava predlogov za podelitev priznanj OF.

PIJTE KAVO

30. Predlog za odlikovanja aktivnih družbenopolitičnih delavcev.

31. Priprava predloga za uvedbo občinskega priznanja za uspešno delovanje v družbenopolitičnem in društvenem delu.

Narodna obramba in civilna zaščita

32. Vloga in naloga KS in SZDL na področju narodne obrambe in uresničevanja sklepov in dogovorov seminarja ter seje IO.

Ob 25-letnici osvoboditve Ljubljane je bila na Urhu žalna svečanost v spomin žrtvam fašističnega nasilja. K spomeniku so položili številne vence zastopniki vseh družbenopolitičnih organizacij občine Moste-Polje.

Drobne vesti iz občinske skupščine

12. seja 14. 5. 1970

Odborniki so na podlagi 180. člena ustave SRS sprejeli poročilo poslanca republiškega zbora republiške skupščine Staneta Pungerčarja o njegovem delu v republiški skupščini. Imenovani je namreč voljen v litijski in moščanski občini, stanuje in dela v Litiji in zato nima toliko stikov z moščanskimi volivci.

Skupščina je sprejela odlok o zaključnem računu proračuna občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1969 in sklep o zaključnem računu prispevkov in davkov občanov za leto 1969.

Lansko leto je bilo občanom odmerjeno 18.822.850 dinarjev davščin, plačano pa 14.628.764 din, kar znaša 82-odstotno izterjatvo. Če pa k tej vsoti prištejemo še prispevke in davke od obrtnikov in ostalih zavezancev obročnega plačevanja davščin, potem znaša izterjava 92 %, kar je zelo do-

ber uspeh. Pri zasebnih obrtnikih je izterjava davka še vedno problematična, ker se le-ti izgovarjajo na nelikvidnost delovnih organizacij.

Odborniki so dali soglasje k podaljšanju roka za sprejetje statuta delovne organizacije UNION-GAS. Enako je dano soglasje k spremembi sedeža gostinskega podjetja Figovec, ki se je preselil iz Gosposvet-ske ceste 1 v poslovne prostore Ob Ljubljani 24.

Skupščina je sprejela odločbo o zavrnitvi zahtevka ANE ZIHERL, Tržaška c. 5, za razveljavitev pravomočne odločbe komisije za nacionalizacijo z dne 7. 10. 1969, s katero je bil nacionaliziran poslovni prostor v Ljubljani, Partizanska cesta 27.

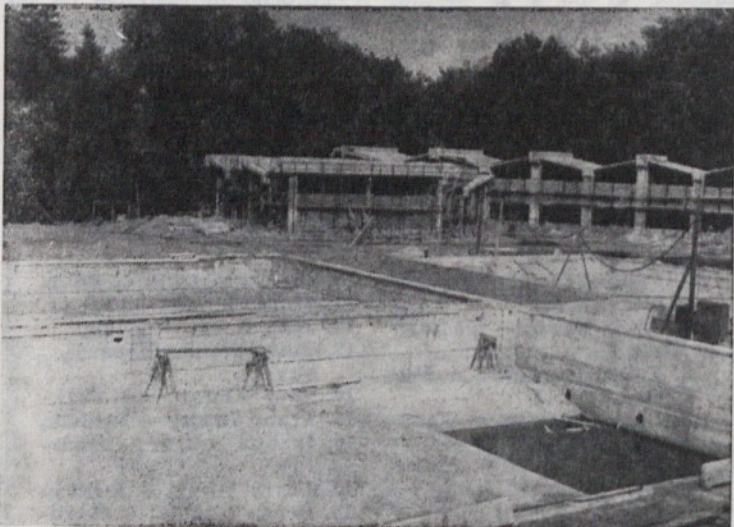
Pod isto točko je bila sprejeta odločba o razlastitvi delov zemljišč za ureditev križišča Bizoviške ceste s Potjo v do-

lino v Bizoviku, ker gre za skupni interes.

Krajevna skupnost Bizovik namreč kljub večkratnim poskusom ni mogla z lastniki doseči sporazum o odkupu zemljišč in gospodarskega poslopa, ki ga je potrebno porušiti.

Sprejet je bil tudi sklep, da se kot predstavnik javnosti v svet klinične bolnišnice za psihiatrijo v Ljubljani imenuje Albina Košiček, v delovno skupnost knjižnice Jožeta Mazovca pa se imenujeta Vera Bajič in Julija Celarc. Poleg tega se v svet VI. gimnazije Moste imenuje Andrej Pirkmajer.

Na 2. seji zbora delovnih skupnosti občine Ljubljana Moste-Polje — bila je 21. maja 1970 — so obravnavali analizo zaključnih računov delovnih organizacij za leto 1969 in poročilo o poslovanju sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij v letu 1969.

Gradbena dela na kopališču Kodeljevo za sedaj normalno potekajo. Muhasto spomladansko vreme je sicer graditelje dokaj oviralo, vse pa kaže, da bodo skušali zamujeno nadoknaditi in bo kopališče nared do začetka kopalne sezone. Obširneje o tem bomo poročali v naslednji številki Nsk

Požarna varnost

Moščani — brez gasilskega društva

Na nedavni dvanajsti seji obeh zborov občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje so se odborniki seznanili s problematiko požarne varnosti.

Vloga gasilcev je danes vse večja in zahtevnejša. Le-ti naj bi bili ena izmed vej splošne ljudske obrambe in bi se morali nasploh aktivneje vključevati v sistem vseljudske obrambe ter civilne zaštite.

Danes v občini Moste-Polje aktivno delujejo naslednja prostovoljna gasilska društva: Lipoglav, Prežganje, Sostro, Bizovik, Zg. Kašelj, Zalog, Slape, Zg. Zadobrova, Šmartno ob Savi, Dolsko, Vinje in Senožeti. Industrijska gasilska društva pa imajo naslednje delovne organizacije: Papirnica Vevče, Saturnus, Kolinska, Izolirka, SAP, Teol, Kemična tovarna in tovarna Kemin, medtem ko imajo Javna skladišča poklicno gasilsko desetine.

Kot je razvidno iz poročila o požarni varnosti, ki je bilo predloženo odbornikom, je bilo razpuščeno eno najstarejših gasilskih društev — prostovoljno društvo Moste. Res je, da je v zadnjih letih to društvo samo životarilo, škoda pa je, da je prišlo do formalne razpustitve in do rušenja gasilskega doma, ki bi lahko še nekaj časa služil svojemu namenu. Ne bi se namreč smeli zadovoljiti s pavšalno ugotov-

vitvijo, da društvo ne dela in ga je zato treba razpustiti, ker bržkone ne gre za neaktivnost vseh njegovih članov, pač pa za neodgovorne posameznike iz vodstva, ki bi jih morali odstraniti in društvo pomladiti z ljudmi, ki so pripravljeni delati. Kajti nelogično in nerazumljivo je, da imamo društvo denimo v Vinjah, ki imajo vsega nekaj deset hiš, nimamo pa ga v Mostah, ki imajo nad 5.000 prebivalcev. Ob večji elementarni nesreči ali v vojni ne bo mogla poklicna gasilska brigada reševati ljudi in gasiti požare v celi Ljubljani.

Od industrijskih društev vsa dobro delajo — razen društva iz Kemične tovarne Moste, ker se vodstvo tovarne kaj malo briga za svoje gasilce, čeprav jim le-ti varujejo podjetje.

Izredno pereč problem pa nastaja pri vzdrževanju in popravilih gasilskih domov. Nujno bo treba popraviti domove v Zalogu, na Lipoglavu, v Se-

nožetih in Dolskem, medtem ko gasilski dom v Bizoviku dobesedno že razpada; zato se že pripravljajo na gradnjo novega.

V bližnji prihodnosti bo treba na Prežganju zgraditi večjo shrambo za gasilsko opremo.

Kar zadeva gasilsko opremo nasploh, se je stanje v zadnjih dveh letih vidno izboljšalo. Mnoga društva so si nabavila nova tipizirana gasilska vozila, ki povsem ustrezajo terenu. Še vedno pa primanjkuje sodobnih črpalk. Tudi kadrovska zasedba v posameznih društvih je v zadnjem času zadovoljiva in skrbijo za podmladek ter strokovno vzgojo častnikov in podčastnikov. Samo lani so organizirali številne tečaje za izprašane gasilce. Izpite je uspešno opravilo 60 tečajnikov.

Zanimiv je tudi podatek o vzrokih požarov v občini. Od skupnega števila 243 požarov, ki so izbruhnili v zadnjih dveh letih, je pri 93 botrovala nepazljivost, pri 34 so bili povzročitelji požarov otroci in pri 28 slaba električna napeljava.

Na področju požarne varnosti se še vedno čuti pomanjkanje ustreznih predpisov ali pa so že zastareli. To povzroča mnogo težav pri inšpekcijskem delu na terenu, ker so nekatere

ri pravilniki že praktično neuporabni. To velja zlasti za pravilnik o uporabi in skladiščenju tekočih naftnih plinov, saj se je v zadnjem času poraba butana in propana v gospodinjstvu in industriji zelo po-

večala. Še vedno pa je v Ljubljani ponekod pereče vprašanje kopičenja večjih količin kurilnega olja in drugih vnetljivih snovi v stanovanjih, kar lahko nekega dne povzroči hude posledice.

Kurirčkova pošta

13. 5. 1970 so pri spomeniku na Jančah pionirji iz občine Moste-Polje prevzeli od litijskih pionirjev kurirčkovo pošto. Ob tej priložnosti so k spomeniku padlih borcev položili tudi vence

MARJAN ROŽANČ

Moje Moste

Slovenci smo narod, ki pada iz ene skrajnosti v drugo. In s tem tudi nam, Moščanom, ni prizaneseno kakor ni najbrž prizaneseno nikomur. Nekdaj, še pred dobrimi desetimi leti smo vsi do zadnjega izgorevali v družbenosti, danes smo v pretežni meri samo še zasebniki. Še pred kratkim je bila naša poglavitna značilnost v tem, da smo se nesebično predajali vzvišenim idealom in družbenemu delu, danes pa so naše sanje družinska hišica na Kode-ljevem, in to hišica s čim gostejšo živo ograjo, ki naj bi nas temeljito odrezala od soljudi. In pri teh spremembah je kaj malo odločala naša volja, naša sebičnost ali nesebičnost. Vse to je bolj ali manj le posledica višjih sil, zgodovinskih dogodkov, v katere smo bili tako ali drugače postavljeni in s katerimi smo se spreminjali. Zato o teh stvarih skoraj ne moremo govoriti z moralističnim prizvokom, temveč jih lahko le ugotavljamo, konstatiramo dejstva in spremembe in jih kot take tudi sprejemamo.

Razlike pa so seveda velike. Kako so samo nekdanji topli nas, zelenojamske otroke, in kako zdaj mi tepemo svoje? In kakšen je bil tepež nekdanj in kakšen je danes? Nekdanj skoraj ni bilo večera, ko z zelenojamskih streh ne bi splašeno sfrfotali vrabci, ko bi ne vrgli ljudi pokonci kak pretresljiv krik in ko bi v hipu ne zaživela vsa okna. Saj ni padalo z roko, padalo je z grebljico, s pasom za brušenje britve, s klasterskim polenom, z vsem poljskim in obrtniškim

orodjem, ki je bilo še pri hiši, sploh z vsem, kar je bilo količkaj podolgovatega in trdega pri roki. In to temeljito, s sveto jezo in pravičnostjo, z apostolskim gnevom, na dvorišču ali na balkonu, na cesti ali pred nastežaj odprtim oknom, kjerkoli je pač grešnik prišel v roke pravice. Saj tako in tako ni bilo mogoče skriti, ker je bilo prav vse javna, skupna zadeva. Tudi naš greh, ki je bil prav zato še sramotnejši in ki ga je bilo prav zato treba še bolj kaznovati, tako rekoč izžgati. Vendar mi, otroci, smo kričali, protestirali, se metali po tleh in poskušali narediti iz tepeža čimlepšo predstavo, tako rekoč spektakel. Vpili smo in vpili, dokler nismo zbobnali skupaj vse soseske, dokler nas niso iztrgali iz rok pobesnelega očeta ali matere in dokler nismo obviseli v rokah raznežene sosedice, ki nam je natrla zadnjico z oljem. Vsakdo izmed nas je bil otrok vse soseske in je imel sto mater in sto očetov, ki so nam znali tudi odpustiti in spričo katerih se je najhujši grešnik spremenil v žrtveno jagnje, ki je prevzelo na svoja slabotna pleča vse grehe sveta. V tepežu smo bili kaznovani in očiščeni, izločeni iz družbe in sprejeti vanjo, ponižani in povišani.

In danes? Danes zgrabimo svojega grešnega paglavca za uho in ga potegnemo v stranišče ali v kopalnico, v najbolj zaprt in tesen prostor, od koder noben glas ne prodre nikamor. In otrok gre poklapano za nami, brez besede, vdan v svojo uso-

do. Ne cmeri se in ne kriči, saj ve, da ne bo priklical nikogar, ki bi ga rešil. Tako njegov greh kot kazen sta docela zasebna zadeva, stvar njegove matere in stvar njegovega samega. In med tepežem sta mati in otrok tako do kraja prepuščena sama sebi in njunim medsebojnim odnosom, tako do kraja sama, da je oba groza.

In še in še. Nekdaj, v času revolucije in obnove, pa tudi v času prvobitnega socialističnega zanosa skoraj nismo poznali ključev v vratih. Živeli smo tako rekoč na cesti, odprto in zaupno, docela predani družbi in njenim željam, ki so bile tudi naše želje. Tedaj, na udarniškem delu, ko smo nape-ljevali vodovod v Hrušici ali odstranjevali italijanske postojanke v Jaršah, si nihče ni upal potožiti o neharmoničnem življenju v zakonski postelji. To je bila malenkost, ki jo je bilo spričo vzvišenih ciljev sramotno omenjati — sramotno, če ne kar reakcionarno. Danes pa smo skrbno zaklenjeni in ne zaupni in naš poglavitni problem je zakonska postelja, ženin organizem, dekletova menstruacija... In bolj kot se zapiramo vase in v svoj svet, bolj si želimo, da bi vsaj nekaj od tega prodrlo skozi zaklenjena vrata in postalo javna zadeva, zakaj to je edino, prek česar še lahko vzpostavimo stik z drugimi ljudmi. In kljub izobilju, s katerim smo se obdali, kljub udobju zasebnih rezidenc, v katerih živimo, se nam vse bolj dozdeva, da je bilo v času pomanjkanja nad nami manj strahov, da smo bili nekdanj srečnejši in zadovoljnejši, že zato, ker smo zlahka našli pot k sosedu in smo bili s skupnimi cilji nenehoma udeleženi v

nečem, kar je bilo večje in pomembnejše od nas samih.

Seveda ni povsod tako. V kmečkih predelih naše občine, v Bizoviku in na Prežganju, ljudje še vedno živijo odprto in solidarno, veliko bolj družabno in družbeno. Ti ljudje imajo še marsikaj skupnega, saj so skoraj vsi do zadnjega kmetje in jih tarejo isti problemi, kakor imajo tudi istega prijatelja in so-vražnika, naravo in njene muhe, ki jo že morajo obvladovati složno. Vendar se je tudi tu, kakor povsod drugod v Mostah, ne nekaj spremenilo. Družbenosti je že na prvi pogled mnogo manj kot nekoč. Morda je temu vzrok to, da z revolucijo le nismo premagali vseh družbenih razlik, ampak smo te razlike še pomagali razviti, kakor jih pomaga razviti vsaka družba, ki se znajde v industrijski revoluciji. Zdaj sicer med nami ni več kapitalistov in proletarcev, zato pa je med nami vse več različnih strok, vse več plasti delovanja in vse več razlik v družbenem učinkovanju, s tem pa seveda tudi vse večja in vse bolj zamotana socialna diferenciacija. Za nameček pa so nam še ideali, ki so nas nekdanj odpirali drug drugemu in v katerih smo čutili z vsemi eno, nekako izpraznili, odstopili svoje mesto trdi, zamotani stvarnosti.

Vendar, kako naivno bi bilo misliti, da nismo več družbena bitja in da smo samo še zasebniki! To kratko in malo ni mogoče in zato je prav narobe res. Prav tisti Moščani, ki smo se zapirli v svoje družinske hišice in zdaj na kavču pred televizorjem pestujemo vsak svojo rano, prav ti najizrazitejši primerki zasebnikov se nenehoma obračamo k

družbi, tipljemo in iščemo, saj vse predobro čutimo, da se nam lahko zdravje povrne samo v širokem, sproščenem družbenem življenju. Vsaka skrajnost nas ogroža, in tako tudi ta, zasebniška. Kakor smo nekdanj v svojih do kraja podružbljenih bitjih izgubili svoj osebni jaz, s tem pa tudi tisto najdragocnejše, po čemer smo bili družbeno zanimivi, tako tudi zdaj, ko smo do kraja sprivatizirani, zgubljamo družbenost svojega bitja, tako da smo že samemu odveč in nezanimivi. In — hočemo ali nočemo — težimo k polnosti, k nekakšnemu ravnotežju med družbenim in zasebnim bitjem. In to svojo polnost tudi živimo.

Vprašanje je torej samo v tem, kakšna je ta naša družbenost. In ali nimamo morda za pojmovanje družbenosti preveč standardnih mer, preveč upeljanih pojmov in preveč sklerotično organiziranih oblik, po katerih naj bi bilo družbeno življenje samo to in to in nič drugega? In ali se ni morda s spremenjenimi razmerami spremenila tudi naša družbenost? Kakor hitro si zastavimo to vprašanje, lahko ugotovimo, da se danes sicer ne združujemo več v OF in partizanske odrede in tudi ne v udarniške čete, ker pač tega razmere ne zahtevajo od nas in ker to kratko malo ni mogoče, da pa se združujemo v strokovna društva, balinarske klube in pevske zборе, ki imajo za nas prav tako povezujočo moč in prav tak odrešujoč učinek. In da nam ne preostane drugega, kot da tem družbenim telesom priznamo vso družbeno veljavo in da si jih svojim življenjskim potrebam primerno organiziramo.

Revija gledaliških skupin občine Moste-Polje

Na letošnji VI. reviji sodelujejo naslednje skupine: KUD Javor, KUD Dolsko, DPD Zalog, KUD Slape in KUD Prežganje.

Otvoritvena predstava je bila 26. 4. 1970 v Dolskem. Nastopila je igralska skupina iz Javora s komedijo Nikole Manzarija *Mrtvi ne plačujejo davkov*.

To je duhovita komedija, polna komičnih zapletov in razpletov. Osrednja figura je Marko Vechietti, ki so ga med vojno oklicali za mrtvega. Ko dobi v roke tudi uradni dokument, da je že več let mrtev, si Vechietti dovoli vrsto potegavščin in duhovitosti in celo zvihti župan postane njegova žrtev. Hvaležna domovina mu postavi spomenik.

Režija je bila v preiskanih rokah Andreja Berčiča. Priznati je treba, da so mladi igralci iz Javora pod njegovim vodstvom v letošnji sezoni precej napredovali in lahko imamo njihov nastop za povsem uspešen. Režiser je izkoristil široke možnosti, ki mu jih delo nudi, ter ustvaril zanimivo, lepo tekočo predstavo. Mizanscensko je domiselno vodil posamezne prizore in jih združil v celoto; nekateri so bili odlično podani, npr. dialog med

bo moral posvetiti več pozornosti, saj je bil večkrat pretih ali nerazločen.

Njegovo ženo Amalijo je igrala Metka Jeretova, ki nas je prijetno presenetila, saj je od lanske sezone močno napredovala in je bila v ključnih prizorih zelo dobra. Gertrudo, taščo je rutinirano, prepričevalno realizirala Lojzka Moharjeva in dodala velik delež, da je predstava uspela. Ivanka Širc-ljeva, ki je igrala hotelirjevo hči Marjeto, je bila drugo presenečenje. Tudi ona je lepo napredovala in je imela vrsto zanimivo odigranih prizorov. Župana je igral Ivan Bučar. To je odlični karakterni igralec starejše generacije, ki žal več let ni nastopal. Vlogo prebrisanega župana je odigral domiselno, originalno in prepričljivo, kljub temu, da je vskočil. To je pomembna pridobitev za

kar je tudi primernejše za gostovanja.

Kot drugi so nastopili na letošnji reviji v Zalogu pionirji iz Dolskega z znano pravljico igrice Ivana Ribičiča PALČKI. Nastopilo je okrog 50 igralcev in igralk. Skupina iz Dolskega je letošnjo sezono zelo aktivna, saj sodelujejo na reviji s tremi skupinami, za kar gre glavna zasluga režiserki Joži Cerarjevi. Cerarjeva je v Palčkih pokazala dovolj invencije za reševanje težavne naloge. Uspelo ji je ustvariti razgibano, lahkotno in zanimivo pravljico predstavo s smiselno vkomponiranimi plesnimi prizori vil. Le škoda, da so bili prizori z realnimi osebami aranžirani tako v ozadju za konstelacijo vil, tako da smo težko sledili dogajanju. Predstava Palčkov je vsekakor lep uspeh skupine iz Dolskega, saj je delo s tako velikim ansamblom izredno težavno.

Najbolj nam je ostala v spominu figura norčka, ki ga je igrala izredno živo in spretno Metka Bakovnik. Prav zanimiva, in opazna sta bila kraljeva svetovalca, ki sta jih igrala Ksenija Domadenik in Mirica Medved. Prav dobra je bila v karakterni in dovolj zahtevni vlogi kralja palčkov Mojca Fortuna.

Z uspehom so še sodelovali: Nuška Zupančič, Ljubo Božjak, Jani Škarja, Tejka Zupančič, Tjaša Tomšič, Nevenka Uštar, Milojka Zupančič, Danči Uštar, Urška Zupančič, Franci Mohar in Niško Nemec.

Na tretji revijski predstavi smo gledali v nedeljo 10. maja v Zadvoru igralsko skupino iz Zaloga. Prezentirali so nam dramo Mire Pucove SVET BREZ SOVRAŠTVA.

Navedeno delo nam prikazuje življenje žena v okupatorjevih zaporih, kjer so se srečale najrazličnejše usode, ki jim Nemci vsilijo nemogoče življenjske pogoje, jih mučijo, pošiljajo v taborišča itn. Delo je precej zahtevno, saj je potrebno ustvariti vrsto »štimmung«, ki gledalca pretresejo. Skupina iz Zaloga je težko nalogo odlično rešila. Pohvaliti moramo vodstvo skupine iz

Zaloga, da se je odločilo za to delo. Uprizorili so ga že v Zalogu za praznik ustanovitve OF. Scenska rešitev je bila zelo dobra, funkcionalna ter je pravilno nakazovala milje v zaporu. Tako dobre scenske rešitve že dolgo nismo videli na naših odrih.

Režiral je Ivan Lukančič. S potrebno invencijo je vkomponiral posamezne prizore v lepo, harmonično, povsem pre-

čustvuje. Odlična realizacija. Nadalje bi omenil Marijo Peterlinovo, ki je dala vlogi Marije dovolj življenjske sile; nekatere prizore je podala fulminantno in z veliko izrazno močjo (npr. ko se bori za otroka), pa tudi v resignaciji nas je prepričala. Zelo lepo znansiran lik. S svojo specifično igro nas je opozorila Dragica Horvat v vlogi Rozke; bila je prav zanimiva za gledalca.

Delavsko prosvetno društvo iz Zaloga je uprizorilo v Zadvoru dramo Mire Pucove Svet brez sovraštva

pričljivo in pretresljivo celoto. Uspelo mu je ustvariti potrebno nostalgčno atmosfero, ki vlada v zaporih; pa tudi dramatični akcenti, ko npr. pride med zapornicami do raznih »trenj«, so bili studiozno in prepričljivo podani. To je bil do sedaj najbolje izdelan režijski koncept.

Najtežjo igralsko nalogo je prav gotovo imela Vilma Sluga, ki je igrala »staro« Svetelovko. To je evidenten uspeh mlade igralke, ki je odlično, življenjsko resnično in prepričljivo odigrala zahtevno vlogo. Bila je odlična v maski, mimiki, tudi govor je bil ustrezen in je vse elemente združila v lep, harmonično zaokrožen lik, ki gledalcem ostane v spominu. S subtilno igro pa minimalnim in prepričljivim igralskim izrazom nas je lepo presenetila Sonja Rože v vlogi Spelce. To je bila prava kabinetska figura, ki gledalca pritegne, da z zanimanjem sledi dogajanju in končno z njo so-

Doktor Silvo Premk je prav dobro, posebno v glasovnem in mimičnem izrazu podala Vlasta Komac. Dora Rože je tudi to pot odlično odigrala svojo »šaržo« Kolenelovko. Omeniti je še povsem primerno in uspešno igro Dragice Čepin v vlogi mojškree. Aleksander Skuk je korektno in uspešno realiziral vlogo vodje v policijskih zaporih, ustrezen je bil tudi Vilko Sluga kot stražnik. Ivan Lukančič je epizodno vlogo agenta policije podal na najboljši možni način.

Tako nas je skupina iz Zaloga zopet prijetno presenetila z vzorno odigrano predstavo. To je lep uspeh mladih igralcev in obenem potrdilo o pravilni kadrovski politiki in uspešnem načrtnem delu vodstva.

Na prihodnjih predstavah VI. revije gledaliških skupin občine Moste-Polje se nam bodo predstavile skupine iz Slap, Dolskega in Prežganja.

Marjan Benedičič

Kulturno umetniško društvo France Prešeren iz Javora je gostovalo v Dolskem z Manzarijevo komedijo *Mrtvi ne plačujejo davkov*

Marjeto in Amalijo, ki je bil podan bleščeče in sta nas mladi igralci prijetno presenetili.

Naslovno vlogo M. Vechietti-ja je igral Anton Jančar. Ponovno nas je prepričal, da se bo lahko razvil v odličnega karakternega igralca. Odrski prostor je suvereno obvladal, gibalo se je lahko, mimični izraz je bil zelo dober, le govoru

skupino iz Javora. Uspešno so še sodelovali: Anton Jančar kot gostilničar, Vinko Galetti kot vratar, Martin Novak, Štefan Jančar kot zanimiv občinski tajnik, nadalje Franc Jančar, Stanko Mohar, Jože in Ivan Habič.

V bodoče bi skupini veljalo priporočiti preprostejše reševanje scene, z lažjimi elementi, ki nakazujejo sceno, milje,

PIONIRJI SO PISALI O SVOJI DOMOVINI

Za praznovanje 25-letnice osvoboditve so Zveza prijateljev mladine Slovenije, založba Partizanska knjiga ter Zavod za šolstvo SRS razpisali literarni natečaj za najboljše sestavke o domovini in njenih ljudeh, od opisa domačega kraja do pripovedi iz najtežjih dni. Po dva najboljša sestavka so pionirji naših odredov vložili v kurirčkov torbo.

ZPM Moste-Polje pa je izbrala ob kurirčkov pošti še po pet dobrih sestavkov. Razpisu se je odzvalo 12 šol in prispelo je 54 nalog. Komisija za delo s pionirji je pregledala spise pionirjev in najboljše nagradila z lepo knjigo Ljubljana v ilegali. Nagrade so prejeli: Jana Bricelj 3.r o. š. Hrušica, Slavka Pevec 4.a o. š. Za-

log, Tatjana Dežman 4.r o. š. Dolsko, Joži Zajc o. š. Prežganje, Tone Prašnikar 8.r v Križevski vasi, Majda Trampuš 4.r Javor, Zvone Zagar 3.r o. š. Besnica, Marta Gruvec 3.d o. š. Jožeta Moškriča, Lučka Smoljan 8.a in Anka Hrovat 8.č o. š. Ketteja in Murna, Tomaž Erjavec 5.a in Darja Kuhar 7.f o. š. Polje, Bojan Sevnik 4.a in Dušan Lozinšek 8.c o. š. Vide Pregarc, Alenka Jeriha 6.a ter Matjaž Hribar 5.r o. š. Sostro.

Za druge prispevke so prejeli prizadevni sestavljenci lepe knjižne nagrade. Njihovo delo — pisati o domovini pa je bilo najlepši prispevek k proslavljanju osvoboditve.

Komisija
za delo s pionirji

POMEMBNA EDICIJA

Ob izdaji knjige Miroslava Kokolja: Vevški papirničarji v boju za svoje pravice.

Končno so tudi vevški papirničarji dobili knjigo, v kateri je na 400 straneh opisana zgodovina tega podjetja v letih od 1842—1945.

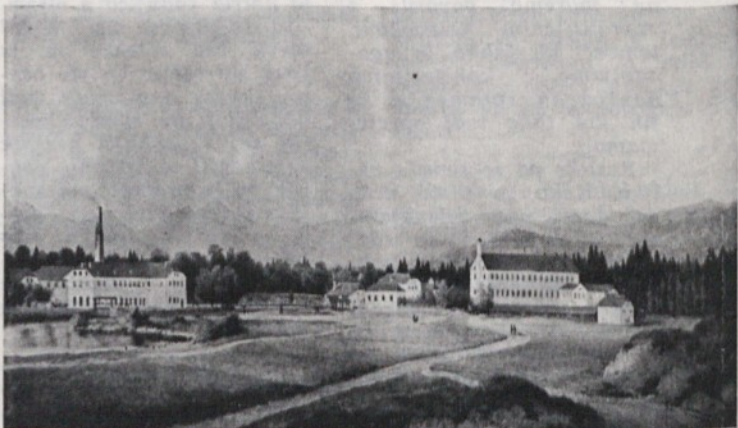
Priznati je treba, da je njen avtor moral opraviti zelo obsežno delo in se poslužiti različnih virov, preden se je sploh lotil pisanja. Gradivo je razporejeno v pet dokaj smiselnih in logičnih poglavij ali bolj rečeno oddelkov. Morda bi kazalo pripomniti, da se v naslovu III. oddelka omenja obdobje od l. 1920—1945, medtem ko se le-to pravzaprav končuje z letom 1941, obdobje okupacije pa je opisano v naslednjem oddelku.

Največ prostora je avtor posvetil obdobju od leta 1870—1919 in od leta 1920—1941, kar je razumljivo spričo dejstva, da je bil ta čas tudi za vevške papirničarje najusodnejši in najpomembnejši. Škoda, da edicija nima ali nekaj ilustracij oziroma fotografij, ki bi oblikovno in vsebinsko popestrile njene strani, ali pa slikovno prilogo, kajti tako ob-

širno dokumentarno gradivo že samo po sebi deluje na bralca utrujajoče.

Knjigo, ki jo je v založbi vevške papirnice natisnila tiskarna Jože Moškrič, toplo

priporočamo ne samo vevškim papirničarjem, ki jim je — kakor uvodoma pravi avtor sam — predvsem namenjena, pač pa tudi vsem bralcem naše skupnosti.

VEVŠKI
PAPIRNIČARJI

MIROSLAV KOKOLJ

VEVŠKI PAPIRNIČARJI
V BOJU ZA SVOJE PRAVICE

Kaj smo videli novega na Žagarjevi kmetiji v Besnici

Ena lastovka (ne) prinese pomladi

Naši bralci se verjetno spominjajo — o tem smo septembra lani obširno poročali —, da so kmetje iz občine Ljubljana Moste-Polje obiskali vzorne kmetije v Zgornji Savinjski dolini in tudi drugod po Sloveniji.

Sadovi teh strokovnih ekskurzij ob znatni materialni podpori občinske skupščine Moste-Polje, krajevnih skupnosti in drugih dejavnikov so tudi pri nas že vidni. Tokrat smo se namenili v Besniško dolino, kjer smo obiskali TONETA ŽAGARJA, ki je preuredil svoj hlev na kratka stojišča za 18 glav živine.

»Trenutno imamo samo 4 krave in 4 bikce,« pravi Tone, »nameravam pa letos kupiti še dve kravi najboljše pasme. Pri tem mi bo z regresom pomagal sklad za pospeševanje kmetijske proizvodnje pri občinski skupščini Moste-Polje, in sicer z dvema novima dinarjema pri kili žive teže. Dve kravi bosta veljali 10.000 dinarjev, od tega bo za 2.000

din regresa, medtem ko bom 8.000 din posojila dobil od Agrokombinata Barje.«

Prijazen in preudaren gospodar nam je potem pokazal sodobno urejeno gnojno jamo, gnojišče in preurejeni hlev. Hlev je tlakovan s posebno narezano in votlo opeko, ki jo za sedaj še nimajo niti živinorejci v Mozirski občini, ki slove po vzornih kmetijah.

»Tole je še v tako imenovani eksperimentalni fazi,« s ponosom razkazuje in pojasnjuje Tone, »pobuda za to pa je prišla od prizadevnega tajnika občinske komisije za pospeševanje kmetijstva inž. JANKA UROŠA. Ima precejšnje prednosti pred drugim materialom za tlakovanje. Tako na primer so asfaltna tla dražja, cement-

na pa hladna, medtem ko je žlebovita opeka topla in omogoča hitrejše odplakovanje.«

Žagarjevo posestvo ima to prednost, da je vsa zemlja skupaj in zelo blizu domačije. Gospodar pravi, da je njegov smoter čimprej izpopolniti čredo. Želja, da naj bi čez nekaj let v njegovem hlevu mukalo 18 glav živine, ni pretirana. Za tak ambiciozen, toda realen načrt pa bo potrebno še marsikaj urediti (sušilno napravo, silažo), nabaviti vile za pobiranje sena, cisterno za odvoz gnojnice, urediti čredni pašnik po načrtu, ki ga že ima. Nekje na tihem si mož želi tudi majhen traktor, čeprav tak jekleni konjiček ne more povsem nadomestiti njegovega črnega »prama«, ki veselo rezgeta v hlevu.

Žagarjevi dnevno namolzejo pri štirih kravah 20–25 litrov mleka, — kar je za sedaj še malo — ki ga odvažajo v Dobrunje, odkupna cena zanj pa je od 85 par do 1 din za liter.

»Sedaj mi je precej lažje kot prej. Zvečer pograbim gnoj izpod živine in ga odrinem v kanal, zjutraj pa na gnojišče. Tako živina leži na suhem in je čista. Prej smo morali trikrat dnevno napajati na napajališu, ki je bilo čez cesto. Ker je cesta dokaj prometna, sem bil nenehno zaskrbljen, da ne bi prišlo do nesreče. Sedaj živali pijejo v hlevu, kolikor se jim zljubi, ker sem uredil napajalnik.«

Razveseljivo je tudi, da Žagarju ni treba skrbeti za naslednika. Dvanajstletni sin Janez že sedaj pridno dela in pomaga očetu. Fant z zanimanjem spremlja novosti, ki jih na posestvu uvaja njegov oče.

Če bo sin uresničil svoj življenjski sen — postati kmetijski tehnik —, potem bo združena praksa in teorija tej kmetiji v veliko korist.

ja krajevne skupnosti. Naj še povemo, da bo vsota, ki jo bo kmet dobil za nabavo umetnih gnojil, 30-odstotno regresirana, in sicer tistim

Pogled na del Žagarjevega gospodarskega poslopja s kozolcem

Tone pa ni samo dober kmetovalec in skrben gospodar, pač pa tudi aktiven družbenopolitični delavec. Predsednik je komisije za kmetijstvo pri KS Besnica. Razodel nam je, da je krajevna skupnost letos namenila 18.000 din za kredit kmetom za nabavo umetnih gnojil in še 3.000 din za strokovne ekskurzije, kamor bodo povabili vse kmete z območ-

kmetom, ki so pognojili najmanj 2 ha zemlje z odrejeno količino umetnih gnojil.

Za zaključek lahko ugotovimo, da se je tudi pri nas premaknilo na bolje in da čeprav (po tisti narodni) ena lastovka še ne pomeni pomladi, prav ta za sedaj osamljena lastovka v besniški dolini pomeni resnično pomlad tudi v kmetijstvu naše občine, F.F.

Tone Žagar s svojimi otroki: hčerko Marijo ter sinovoma Janezom in Pavlom

Kaj bo s pokopališčem v Polju?

(Nadaljevanje s 1. strani) mik med naseljem ter pokopališčem premajhen. Veljavni predpisi tudi zahtevajo, da morajo biti z gradnjo ali razširitvijo pokopališča zagotovljene površine, ki bodo zadostovale najmanj za tridesetletno pokopavanje. Tega pa z novimi površinami ne moremo doseči, ker so premajhne. Upoštevat moramo naglo rast naselij na celotnem območju, ki se bo v prihodnosti še povečala. S postopnim pozidanjem površin, ki so namenjene stanovanjski gradnji v bližini mesta, se bo povečal tudi interes za gradnjo v Polju, Slapah, Zadobrovi, Kašlju in Zalogu. To kaže povečana gradnja v lanskem in letošnjem letu. Samo v prihodnjih dveh, treh letih lahko pričakujemo, da bo zgrajenih okrog tisoč novih stanovanjskih enot. Generalni urbanistični načrt mesta Ljubljana v te namene ne predvideva novih površin in naj bi bila celotna pokopali-

ška služba sčasoma združena na Žalah, ki so že osrednje ljubljansko pokopališče, postanejo pa naj edino pokopališče v Ljubljani.

Zaradi teh razlogov pokopališča v Polju ne bo mogoče, niti ga ne bo umestno, širiti in bo treba pokope usmerjati na Zale, kjer že danes pokopavajo iz še oddaljenejših območij Ljubljane, kot je Polje.

Pogovoriti pa se bo treba, kako bo z nadaljnjo usodo sedanjega pokopališča. Možnosti je več, morda bi bila še najbolj sprejemljiva tista, po kateri naj bi se v naslednjih 5–10 letih pokopavalo v družinske grobove, potem pa naj bi nastopila mirovalna doba, kot je določeno z zakonom, nakar bi pokopališče postalo vzdrževan in negovan park spomina.

Taka rešitev prav gotovo ni najugodnejša, a druge najbrž ni. Če pa imajo naši bralci druge predloge in mnenja jih prosimo, da nam jih sporočijo.

Lepota osrečuje-vznemirja in pomirja

Ob prazniku osnovne šole Ketteja in Murna, ki sovpada s praznovanjem slovenskega praznika in praznika dela in je imel letos ob 25-letnici osvoboditve še slovesnejši pomen. je podpredsednik občinske skupščine Albin Mahkovec odkril kip šolarja. Proslavi so prisostovali mnogi družbeni delavci KS Kodeljevo, občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje in iz mesta, sodelovali pa so poleg domačih tudi pionirji beograjske osnovne šole Josifa Pantića — gostje šole Ketteja in Murna.

Plastika v umetnem kamnu je delo akademskega kiparja Aladarja Zahariaša, učitelja likovne vzgoje na šoli, pred katero kip stoji. Simbolizira šolarja, ki z vso držo, posebej rok in s kvišku vprtim pogledom teži vedno k novim spoznanjem. Beli marmornati podstavek in prav taki elementi kipa in pred njim se harmonično vključujejo v zeleno okolico. Skupaj s še dvema, že prej na zelenici pred šolo stoječima plastikama Kurentov daje celotni okolici šole prijete vtis urejenega parka. Šola tako ostaja zvesta tradiciji zelenega Kodeljevega in se vanj enakovredno vključuje.

Po proslavi smo z avtorjem izmenjali nekaj misli o njegovem delu in o umetnosti nasploh. Povzemamo glavne misli iz tega zanimivega razgovora.

Naša družba posveča vso pozornost človeku. To končno pomeni osrečevati ga. Kaj pa pravzaprav je sreča? Ugodje, ki v času in prostoru zadovoljuje človeka in mu izpolnjuje življenje. Okolje temu prav gotovo lahko prispeva svoj delež. In če naj govorimo o kipu šolarja, moramo vedeti, da gre v tem primeru za okrasno plastiko, ki naj se enakopravno vključuje v naravne vrednote okolice šole.

Vsi kulturni narodi imajo svoje parke s skulpturami. Pri nas je tega še malo in morda bo šola dala tu kak zgled. Velja namreč opozoriti na celotno področje Kodeljevega parka. Doslej nismo bili dovolj pozorni nanj. Na enem robu sicer stoji urejen šolski park, na drugem sedaj gradijo bazen, osrednji park z gradom pa še čaka — ali nam bo uspelo naiti rešitev, prek ka-

tere bi dobili Ljubljančani v sebi zaključen, dovolj pester in vendar v harmonično celoto zlit park z estetskimi kvalitetai, ki bodo vedno znova vabile, ljudem ugajale in jih osrečevale. In to je cilj vseh naših prizadevanj na vseh področjih našega življenja.

O kipu samem pa naj spregovori kar avtor sam: Namenoma sem izbral mlado golo telo. Težil sem namreč prikazati estetske vrednote mladosti. Ni mi šlo torej za kopiranje narave, marveč za iskanje odgovorov na idejo mladostne svobodnosti, funkcijo dinamike in vključitev v okolje — z neko osnovno simboliko seveda, ki ste jo omenili že na začetku. Koliko pa sem uspel, bodo rekli drugi, za to poklicani.

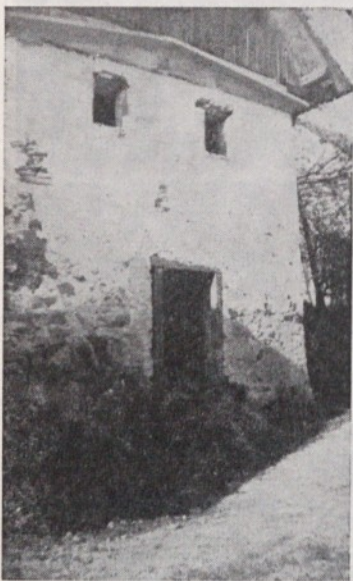
Ob prazniku osnovne šole Ketteja in Murna, ki je sovpadal s praznovanjem 25-letnice osvoboditve, so na zelenici pred šolo odkrili spomenik šolarja — delo akademskega kiparja Aladarja Zahariaša

Na Prežganju gori še nekaj petrolejk

VODA V VSAKO HIŠO — KMALU BOLJŠA POVEZAVA Z VIŠNJO GORO — KAKO PA NA JANČE? — KVASA PA RES NE BI SMELO PRIMAJKOVATI.

Enodnevní ali morda samo nekajurni izlet v hribovite predele občine Moste-Polje v teh evtočih dneh je resnično užitek, ki si ga lahko privoščijo vsak Ljubljčan. Čeprav ne nameravam agitirati in navijati v prid turizma v teh naših prelepih krajih, vendarle ne morem mimo te elementarne ugotovitve.

Predvsem me je med potjo na Prežganje nenehno vznemirjala misel o tem, da Moščani in Ljubljčan s svojimi jeklenimi konjički raje bežimo v razvpita, skomercializirana in že dokaj izumetničena turistična središča doma in zadnje čase tudi v tujini, namesto, da bi se peš ali s kolesom podali na nedeljski izlet v ta čudoviti in z ničemer še neokrnjen hriboviti predel, ki nam razgrinja vse svoje naravne lepote.

Motiv iz Volavelj: stara kašča

Ko sva s tajnikom krajevne skupnosti Besnica MATEJEM BOŽIČEM sedela v njegovem stanovanju in sem skozi okno opazoval valovito zeleno pokrajino pod seboj, sva oba razmišljala o tem. Mladi mož je že osem let čuvar prežganjskih gozdov in senožeti in ga za noben denar ne bi zvalili v dolino. Ob srebanju turške kave sva se lotila vsakdanjih problemov. Moj sobesednik mi je kot iz rokava in na pamet stresel številke o gradnji vodovoda, da sem komaj sproti zapisoval...

Tajnik krajevne skupnosti Besnica Matej Božič ob rezervoarju prežganjskega vodovoda

»Prve krampe in lopate smo zasadili pred dvema letoma letos v aprilu pa je bil prežganjski vodovod nared. Občinska skupščina nam je dala 11 starih milijonov, za 3 milijone pa imamo še polog na občini. Vaščani smo prispevali 13.000 delovnih ur pomnoženo s 450 S din na uro je natanko 5.850.000 S-dinarjev.«

Poleg tega so domačini dali še 8 kubikov desak ($m^3 = 60.000$ S-din), 8 kubikov jamskega lesa (m^3 29.000 din) in 70 kubikov gramoza. Najbolj sta pri gradnji vodovoda poleg Božiča garala Alojzij Skubic in Stane Jeriha. Letos bo po vsej verjetnosti zgrajen tudi vodovod v Volavljah. Celotna investicija bo veljala 23.400.000 S-dinarjev. Od te vsote bo občinska skupščina prispevala 13.000.000 din, preostalo pa bodo prispevali občani. Vodovodne cevi so že kupili na upanje pri Totri, ker občinskega denarja še niso dobili.

Enako bodo letos zgradili vodovod še v Malem Trebeljevem. Od 7,5 milijonov S-dinarjev, kolikor bodo znašali stroški gradnje, bo občinska skupščina prispevala 3 milijone, medtem ko bodo preostanek prispevali občani sami.

V načrtu je še gradnja vodovodov, in sicer v Spodnjih in Zgornjih Vnajarjih. S tem bi vse vasi te krajevne skupnosti dobile pitno vodo.

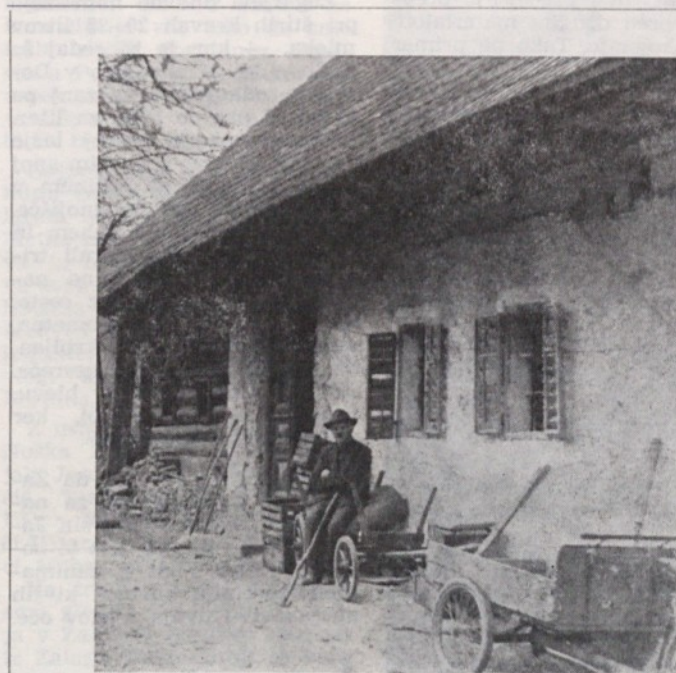
Precej pa me je presenetil podatek, da v krajevni skupnosti Besnica še vedno 27 hiš nima električne razsvetljave; med njimi je tudi 6 hiš na Prežganju.

»Tokrat, ko je bila priključitev še razmeroma poceni,« pravi Božič »je stare gospodarje teh hiš odvrčala od tega okostenela in konservativna miselnost, danes pa, ko mladi hočejo imeti elektriko, le-ti ne premorejo tristo starih tisočakov, kolikor bi veljala priključitev.«

Načela sva tudi problem cestišča, ki je v tem kraju še vedno pereč. Sedaj gradijo 3

km dolgo cesto Prežganje-Leškovc, ki bi povezovala ta predel z Višnjo goro. Občina bi morala primakniti 5 starih milijonov in če bodo ta sredstva zagotovljena, bo cesta že letos nared. Huje je s 6 km dolgo cesto Prežganje-Volavljje-Janče, ki tudi terja temeljitega popravila. Verjetno bo prišla na vrsto naslednje leto.

Pridobitve sodobne potrošniške družbe počasi, toda vztrajno prodirajo tudi na Prežganje. Danes se na strehah šestih hiš v vasi že bohotijo televizijske antene in šestim go-

Značilen motiv iz Besniške doline

spodinjam pralni stroji lajšajo delo, v šupah ali kozolcih pa že tiči tudi nekaj štirinožnih jeklenih konjičev.

Se o enem, bolečem problemu sva spregovorila: o avtobusnih zvezah z dolino. Prežganjčani bi želeli, da bi v nekem času začel redno voziti avtobus, ki bi prevažal delavce na delo, ker dela s tega področja veliko ljudi v ARBU v Podgradu, v Zalogu, na Vevčah in

v Ljubljani. Trenutno je kamen spotike podvoz v Podgradu, ker avtobus, ki bi tam odložil delavce Arba, ne more skozenj. S tem avtobusom, ki naj bi odpeljal s Prežganja že nekaj po peti uri zjutraj, bi se lahko vozile v dolino tudi žene in dekleta, ki so sedaj brez zaposlitve.

Nekolikanj smo se dotaknili še trgovine in preskrbe.

»Razumem,« je nekoliko tarna Božič, »da si ne moremo na tej rebri privoščiti take preskrbe kot v dolini. Toda včasih pogrešamo tudi osnovnih življenjskih artiklov, kot na primer kvas, krožnike, žlice, pa umetna gnojiva za piščance in podobno. Bržkone prodajalka nima vedno dovolj posluha za želje in potrebe potrošnikov. Moramo pa priznati, da je tudi to, kar imamo, za nas veliko in smo Mercatorju

hvaležni, ker smo po njegovi zaslugi dobili trgovinico.«

Tako je tekel razgovor. Na prvi pogled nima skoraj monotona pripoved skrbi, za katere velika večina občanov domala ne ve več! Za občane skrajnega vzhodnega dela občine pa so to skorajda popkovina. Da, popkovina, ki veže obe strani z življenjskimi nitmi in sokovi. Se to: Jih bo tudi plodila?

F.F.

Občani pišejo...

PROSLAVA BREZ SMETANE

Spoštovani tovariš urednik!

27. april, 1. maj, 9. maj — dan ustanovitve OF in občinski praznik, praznik dela, dan zmage! Trije dnevi, trije prazniki — nedeleč vsak sebi in vsi trije v tako rekoč celomesečnem vsesplošnem proslavljanju 25-letnice osvoboditve bele Ljubljane...!

Cela vrsta najrazličnejših prireditev na čast jubileja svobode se je zvrstila širom po Ljubljani — prireditve, ki so bile plod prizadevanja in dela našega človeka. No, in k temu vsesplošnemu proslavljanju je tudi gledališka skupina iz Zaloga želela kar se da pohlevno prispevati svoj delež. V ta namen je pripravila dramo Mire Puc - Mihelečeve SVET BREZ SOVRASTVA in jo doma uprizorila na sam praznik 27. aprila.

Zal smo med obiskovalci v dvorani zaman iskali obraz kogarkoli iz zaloške družbene, politične in kulturne »smetane«! Nikomur izmed tistih, ki naj bi vsaj formalno — morali biti zainteresirani (kot pravimo) za delo te edine skupine v krajevni skupnosti Zalog, se ni zdelo potrebno, da si ogleda vsaj to jubilejno predstavo, ki je bila sicer tako, kot vsako drugo dramsko delo, pripravljena z veliko mero prizadevanja in prostovoljnega žrtvovanja sodelujočih. Nikogar ni bilo, ki bi po predstavi skupini čestital in se ji v imenu tega in tega zahvalil, da se je na tako lep način spomnila VELIKE OBLETNICE! Ni bilo nikogar od tistih, ki sicer ob vsaki najmanjši priložnosti kažejo s prstom in »bruhajo ogenj« na »pokvarjeno« zaloško mladino, da bi videl del te mladine na odru; pa se potem na sejah verjetno ne bi spraševali, kaj pravzaprav je in kakšen namen ima Društvo prijateljev mladine! — Vendar, predstava je kljub temu uspela, uspela ob navzočnosti tistih naših zvestih prijateljev — vaščanov, ki iz leta v leto spremljajo naše delo, obiskujejo predstave, nas nagrade s hvaležnim, iskrenim aplavzom in jim ni žal, da so plačali vstopnico.

Dne 10. maja, dan po dnevu zmage, smo v okviru občinske revije gostovali v Zalogu. Tam se je obetalo boljše: napovedan je bil obisk predsednika občinske skupščine... Trepotali smo za zaveso — toda — čast je v »šolski« dvorani združnega doma reševal Marjan Moškrič, obiskovalci pa so bili s predsednico občinske ZKPO Drago Svetinovo vred s predstavo prav gotovo zadovoljni.

Ivan Lukančič,
Vaška pot 26, Zalog

Vesti iz Hrušice

Prosvetno društvo bratov Kefer je pripravilo v počastitev dneva mladosti in 25-letnice osvoboditve kviz, ki je vsebinsko in tehnično lepo uspel. Na vprašanja so zelo dobro odgovarjali učenci osnovne šole in mladinci, nekoliko slabše pa starejši prebivalci — spomini na dogodke iz NOV so jim že nekaj zbledeli. Vso prireditev je vodil Pavel Zaletelj, trio Delorenzo pa je nad 400 poslušalcev zabaval z lepimi melodijami.

Darila za nagrajence so prispevale družbene organizacije, delovni kolektivi tovarn in obrtniki.

Na Urhu še vedno pogrešamo redno prodajo razglednic te medvojne mučilnice. Mnogi obiskovalci zaman iščejo fotografije tega kraja. Kaj res ni mogoče tega urediti enkrat za vselej — morda kar z avtomatom?

V počastitev 25-letnice osvoboditve je bila konec maja v prosvetnem domu še ena kulturna prireditev. Uvodni govor je imel borec Polde Prošek, nato pa so se zvrstili učenci glasbene šole iz Hrušice in Most, folklorna skupina iz Sostrega in recitatorji z osnovne šole Hrušica.

Hruščani bodo uredili Pot v Kostanj. S pomočjo samopriskevka bodo cestišče prekrili z asfaltom, potok pa regulirali.

Naša SKUPNOST

GLASILO SZDL LJUBLJANA-MOSTE-POLJE

Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Bogdan Sturm. Naslov: Uredništvo in uprava NSK, Ljublj. Ob Ljubljani 42/II. Telefon 315-980 Tek. rač. pri NB Ljubljana, občinska konferenca SZDL Ljubljana Moste-Polje. Naša skupnost 501-8-205/I. Celoletna naročnina 3,60 N din, polletna 1,80 N dinarjev, posamezna številka 0,30 dinarjev. Tisk »Kočevski tisk«, Kočevje. Klišejl CZP Ljudska pravica, Ljubljana. Poština plačana v gotovini. Rokopisov ne vračamo.

Proslava prvega maja v Zadobrovi

V počastitev delavskega praznika 1. maja, ustanovitve OF in 25-letnice osvoboditve Ljubljane je bila po daljšem molku v Zadobrovi spet uspela proslava.

V polni dvorani se je pred občinstvom izvrstilo mnogo izvajalcev. Uvodni govor je imel Stane Bobnar kot predstavnik družbenih organizacij terena. Zgoščeno je orisal zgodovino delavskega gibanja, povezanega s praznovanjem prvega maja in poznejših pridobitev revolucionarnega gibanja. Komunisti naše občine so v tem času mnogo prispevali za uresničitev prvomajskih idej in lahko s ponosom gledajo na prehojeno pot. Za seboj imajo mnogo razburljivih spominov s predvojnih zborovanj in borb z žandarji in kapitalisti stare Jugoslavije, nato pa kot organizatorji ljudske vstaje proti okupatorju in pozneje povojne izgradnje naše družbe.

Če danes ugotavljamo vse te napore, vidimo, da pomenijo za našo skupnost ogromen napredek, katerega niso predvideli niti največji optimisti.

Gospodarstvo, ki smo ga vsestransko izboljšali, pomeni za nas še mnogo hitrejši napredek in mnogo več potrošnih dobrin, saj imamo že sedaj v naši občini npr. registriranih več avtomobilov kot pred vojno dvokoles — je dejal Stane Bobnar.

Njegova izvajanja bi občinstvo spremljalo s še večjim zanimanjem, če bi bila dvorana primerno ozvočena, kar morajo organizatorji v bodoče upoštevati. Kljub temu so ga ob zaključku s ploskanjem primerno nagradili.

Program so nato nadaljevali učenci in učenke osnovne šole

Zadobrova. Pod vodstvom vodje šole tov. Sedeja so pripravili številne borbene pesmi in recitacije, za kar jim je občinstvo navdušeno ploskalo. Mišlim, da je bilo s tem zadovoljeno kolektivno šole kot priznanje za trud, ki so ga vložili v ta namen.

Za poživitev celotnega združenja je poskrbel tudi instrumentalni ansambel v sestavi dveh mladincev in dveh sta-

rejših izvajalcev, Bagari-Hvala in Kamšek-Novak. S svojim izvajanjem so navdušili vse prisotne tako, da so morali zaigrati še nekaj dodatnih skladb.

Celoten program je bil sklenjen z recitalom, ki ga je pripravil mladinski klub Zadobrova. Recital je ponazoril celotno zgodovino delavskega gibanja in socialistično preobrazbo človeštva.

Mladina v Zadobrovi je s tem prispevkom, iniciativo in organizacijo proslave dokazala, da je sposobna slediti tra-

dicijam starejše generacije, ki je prehodila borbena pot NOV in povojne izgradnje. Ob tej priložnosti pa moramo poudariti, da ima mladina v svojih vrstah tudi take, ki kvarijo ugled mladine z rušenjem discipline in neprimernimi izpadmi, s katerimi odvrčajo ostale, da ne sodelujejo. Vendar smo prepričani, da so sami sposobni ob pomoči SZDL, KS in ZB urediti svoje vrste. Želimo, da bi mladinski klub resnično zaživel in združil večino mladine na terenu.

Tovarišici Zankarijevi in predsedniku kluba ob tej priložnosti iskreno priznanje za vložen trud pri organizaciji dosedanjega dela mladinskega kluba.

Jakob Dimnik

V SATURNUSU USTANOVILI PLANINSKO DRUŠTVO

Sport in rekreacija sta v Saturnusu že tradicija. Planinstvo je le ena od oblik rekreativnega življenja saturnskih delavcev, ki pa je s smučarstvom najmočnejše zastopana. To je razumljivo, saj je planinstvo najprimernejša oblika aktivnega sodelovanja v naravi, ki se je lahko poslužijo ljudje vseh starosti in obeh spolov. Ko človek stopi na goro, doživi pravo renesanso duha in telesa, vendar in obogatitven z novimi doživetji se lažje spoprijema s hitrim tempom industrijskega življenja v dolini. Lahko smo srečni, da imamo tako lepo in pestro domovino, da imamo gore prav pred nosom. To je bogastvo in kdor se ga ne poslužuje, je slep, je slepi bogataš.

Navajati delovne ljudi na gore, na življenje v naravi in z naravo je osnovno poslanstvo planinskih društev. To

poslanstvo je že več let uspešno opravljala planinska sekcija pri športnem aktivu podjetja. Same potrebe in široki interes pa sta prerastli zmogljivosti sekcije. Zato so si saturnski planinci ustvarili lastno društvo. To je 112 planinsko društvo v Sloveniji. To liko društev na tako »majhnem« prostoru je edinstvenost v svetu in dokaz, da smo Slo-

venci zdrav narod, ki ljubi lepote svoje domovine.

Saturnski planinci ne mislijo delovati zaprto. Zato na široko odpirajo vrata svojega društva vsem občanom, ki žele postati njegovi člani in družno z njimi udeleževati v planinstvu. Predsednik društva je Jože Arh — sekretar podjetja in pri njem dobite vse informacije. Slavko Gerlica

Saturnužani na enem od izletov planinske sekcije, ki je sedaj prerastla v samostojno društvo

Ekskurzija kmetov v Mozirje

Krajevna skupnost Lipoglav je s sodelovanju s kmetijskim referentom občine organizirala v nedeljo 10. 5. 1970 strokovno ekskurzijo v Mozirje. Ekskurzije se je udeležilo 50 kmetov KS Lipoglav.

Ob vodstvu agronoma iz KZ Mozirje so si ogledali nekaj urejenih kmetij, ki imajo uveden pašno-košni sistem, prevetravanje sena in hleve na gnojevko oziroma nastil.

Največ interesa so udeleženci pokazali za pašno-košni sistem, ker so opazili izredno močno rast trav, ki je bila že tako velika, da so jo lahko že kosili. Prav tako so pritegnili

veliko pozornost kmetov tudi hlevi, ker so v njih videli veliko racionalizacijo dela. Tudi sistem za prevetravanje oziroma dosuševanje sena je že zelo priznan.

Na ekskurziji so kmetje že lahko spoznali, kako je v sedanjih pogojih ob sodelovanju z družbenim sektorjem možno urediti kmetije, da predstavljajo močne tržne proizvajalce mleka, mesa itn.

Vsi udeleženci so bili z ekskurzijo izredno zadovoljni in so si nabrali polno vtisov in idej, kako bodo uredili in izboljšali tudi svoje delo doma.

Rešitev nagradne križanke »25 let v svobodi«

Uredništvo Naše skupnosti je prejelo 62 rešitev nagradne križanke »25 let v svobodi«. Komisija jih je pregledala in izžrebala pet nagrajencev:

1. nagrado v znesku 100 din prejem Mojca Stamač, Ljubljana, Grablovičeva 18;

2. nagrado v znesku 40 din prejme Franjo Mehle, Ljubljana, Šmartinska c., blok J-1, št. 12;

Tri tretje nagrade po 20 din si delijo: Vlasta Hribar, Cesta na Urh 39, p. Dobrunje pri Ljubljani; Milan Kragulj, Ljubljana, Glavarjeva 16/III in Nada Rešetar, Ljubljana, Tomačevska 35.

Bralcem se opravičujemo, ker je bil rok za pošiljanje rešitev dokaj kratek. Pošta namreč časopisa ni pravočasno dostavila naročnikom na dom.

Nagrajenci lahko nagrade dvignejo na blagajni uredništva Ob Ljubljani 42/II!

Rešitev prvomajske križanke

Vodoravno: svetlost, toplarna, Elo, skat, Moste, žep, kad, ND, okan, osama, tj, go, dijak, prst, teptanje, sev, ura, Real, Aare, jez, Teo, Hor, vata, trava, SOS, zlo, IL, KO, LZ, krepost, Ivan, milost, Natan, karavana, ajevec, II, linolej, car, jela, skok, Crt,

„Polje kdo bo tebe ljubil...?“

Z možakom, ki je že zabredel v visoko starost, sva hodila po vasi Volavljah gor in dol ter živahno kramljala. Očanec je več kot trideset let prej bil to in se živo spominja svoje mladosti, zrelih let in jeseni svojega življenja.

Sprehodila sva se med cvetočimi gaji in opojni duh po cvetju, ki se je razdaljalo in košatilo na vejah, naju je omamljal.

Zaustavila sva se pred Ljubičevim hišo ali po domače pri Španovih. Okolica je že močno zaraščena s šavjem in divjimi koprivami, šipe na oknih so razbite in je videti, kot bi človeku izključevali oči, okenški okviri pa so prepreženi s pajčevino. Tudi na vra-

Zapuščena Ljubičeva domačija v Volavljah

tih je pajek razpredel kar zajetno mrežo — znak, da tega hišnega praga že dalj časa ni prestopila človeška noga.

Radovednost me žene naprej in pokukam skozi razbito in polomljeno okno. Soba je prazna, pod je že prerastla trava, zidovje je razpokano in skozi strop ob naliču curlja voda, ker je dobršen del opeke na strehi razbite. Nekaj podobnega je tudi z drugimi deli gospodarskega poslopja, medtem ko je dva kozolca neurje že zlomilo.

Obrnem se k spremljevalcu in ga prosim, da mi na kratko razloži usodo te domačije. Vrgel je otožen pogled po okolici, vzdihnil in tiho spregovoril:

»Nekoč, še v bivši državi, je bil to močan gruntar s 75 ha zemlje. Po vojni so mu nekaj zemlje sicer vzeli, a še vedno je zadržal okoli 35 hektarjev. V njegovem hlevu je bilo navadno 16 glav živine, redil je tudi 5–6 prašičev. Potem se je začelo! Najprej je smrt pobrala gospodinjino in kasneje še gospodarja, otroci pa so odšli v dolino in si tam poiskali boljši kos kruha. Tri duševno bolne otroke so oddali v varstvo. Sedaj je kmetijo kupil neki kmet iz Šiške za borih 30.000. Bolje nekaj kot nič, ali ni tako?« je zaključil svojo pripoved očanec.

Zvedel sem še, da podobna usoda grozi še nekaterim domačijam v vasi, ki so ostale brez mlade delovne sile. Zato se res ponekod že sedaj z vsro resnostjo zastavlja vprašanje: »Polje, kdo bo tebe ljubil, ko bom jaz v dolino šel?«

V Firence

Sindikatski delavci občinske uprave je tudi letos priredil že domala tradicionalni izlet. Tokrat smo se peljali prek Benetk do Firenc.

Žal je v nekaj urah nemogoče videti vse pomembne znamenitosti tega lepega mesta, ki je tudi našim zahodnim sosedom najbolj pri srcu, saj je to mesto Danteja, Petrarce, Boccaccia in Michelangela. No, vendar smo tudi v tako kratkem času mnogo videli. Že večerni izlet po mestu in pogled s Piazzale Michelangelo na mesto nam bo ostal za vedno v spominu.

Naslednji dopoldan smo izkoristili za ogled slovite galerije, zraven katere stoji nič manj znamenita Palazza Vec-

florentinskem slogu. Zunanja podoba te cerkve je veličastna, medtem ko je njena notranjost dokaj skromno urejena. Posebno pozornost obiskovalca pritegne seveda kopija Michelangelove Pietà, ki krasi glavni oltar.

Najdlje smo se zadržali v galeriji, v kateri smo videli umetnine vseh svetovno znanih slikarjev. Ne veš, kaj bi bolj občudoval: Michelangelovo Sveto družino ali Tizzianov portret gole žene ali Tintorettove plastike ali monumentalna Rubensova platna. Skratka — enkratno in čudovito!

Domov grede smo imeli krajši postanek v Padovi, kjer smo si ogledali baziliko — eno najlepših evropskih cerkva,

Udeleženci izleta pred slovito katedralo Santa Maria del Fiore v Firencah

cio, ki so jo gradili v letih od 1232–1301.

Obiska Firenc si pa ne moremo zamisliti brez ogleda katedrale Santa Maria del Fiore, grajene v značilnem gotško-

grajenih v bizantinsko-romanskem slogu.

Izlet je bil organiziran v sodelovanju s Kompasovo turistično poslovalnico, ki je svojo nalogo solidno opravila.

Kakšne telovadnice?

Ali je res še potrebna kaka beseda v prid temu, da so telovadnice pri šolah nekaj krvavo potrebnega. Če pomislim na to, kako že malodane 10 let zbori volivcev v Zeleni jami, Polju in tudi v Sostrem stalno zahtevajo to gradnjo — potem ni potrebno utemeljevati. Če pa pomislim, da je vseh 10 let prihajalo na vrsto vse drugo prej kot to, potem bi moral... Torej neodločeno. Če pa zvem, da je nekako sprejet sklep, da pričnemo z gradnjo šolskih telovadnic pri osnovnih šolah v Polju in Vide Pregarc, pa če zvem, kakšne telovadnice mislimo graditi, potem z besedo na dan.

Vemo: osnovne šole Sostro, Polje in Vide Pregarc nimajo telovadnic in v zimskem času ali ob deževnem vremenu (ki ga letos ni konca) so učenci ali brez telovadbe ali pa telovadijo v zasilnih prostorih, mnogokrat v razredih. Da pouk telesne vzgoje ne sodi v razred, je jasno, utemeljujejo pa to tudi preveliko število poškodb pri takem pouku. Zal so prisiljeni opravljati tak pouk vsi razredi, kjer je razredni pouk. Vse omenjene šole so si nekako oskrbele nadomestne prostore, in sicer v Zeleni jami kakih deset minut oddaljeno telovadnico v TVD Partizan Zelena jama, v Sostrem združni dom in v Polju šolske hodnike.

Ko je v letu 1969 prišla v obzornost pred odbornike naše občine telesna kultura, je občinska zveza za telesno kulturo odločno postavila kot osnovni pogoj za kakršnokoli delo na tem področju šolske telovadnice: »Nesmiselno je, je rekel predsednik ObZTK Albin Galof, »od telesnokulturnih organizacij zahtevati, da usposablja in privlači učence »nepismeni«. Družba je ustanovila posebno ustanovo, ki se bavi z opisnim in telesnim kulturo: šolo. Če ta nima pogojev, da nauči otroke telovadne abecede, je vsak kasnejši trud zaman.« — Seveda, poleg dejstva, da tudi telesnovzgojnim organizacijam primanjkuje telovadnic in je delo v zimski sezoni večinoma omrtvičeno. Svoje zahteve je ObZTK podprla še s številkami:

— jugoslovansko poprečje športnih površin na enega občana je 1,44 m²,

— v naši občini to znaša 1,12 m², — svetovni normativ pa je 3,00 m².

Jugoslovanski normativi za pokrite površine za naselja, kot je naša občina, predvidevajo 0,272 m² pokritih površin na prebivalca (skupaj 13.602 m², imamo pa 0,0262 m² na prebivalca (skupaj 1.226 m²).

Odborniki so se zavzeli za stvar in rezultat je že omenjen: najprej zgradimo telovadnico v Polju in Zeleni jami, potem pa (ker naenkrat ni mogoče oskrbeti toliko sredstev) še v Sostrem.

In komaj smo rešili en problem, je nastopil drugi. Ali graditi telovadni razred ali res telovadnico.

Zal je znano, da je projekt, ki obstaja za šolske telovadnice, naklonjen za telovadni razred. Take objekte imamo pri šolah Jože Moškrič in Kette-Murn. Vsi vemo, da sta telovadnici premajhni, da je možno vaditi le orodno telovadbo (pa še to le nezahtevno) in osnove nekaterih športov, ni pa možno igrati košarke, kaj šele rokomet ali malega nogometa. Toda s čim bolj privabiti mladino k športu kot s tem. Torej jih moramo tega naučiti v šoli. Druga stvar je, da so vse naše šole številčno zelo močne. Zato si ne morejo privoščiti, da bi vadili v telovadnici naenkrat samo dečki ali samo deklice enega razreda. Za tak način je prostor dovolj velik. Takoj ko pa se postavi v telovadnico cel razred, nemalokrat tudi dva, pa služi telovadnica enako dobro kot — razred. Zato določajo norme za gradnjo telovadnic, ki jih je pravkar poslala v razpravo zvezna komisija za telesno kulturo (Beograd, januar 1970):

— osnovne šole z nad 12 učilnicami:

— telovadnica 33 × 18 m,
— telovadnica 26 × 15 m,
— prostor za uteži 8 × 6 m,
— plavalni bazen (pokrit) 12,5 × 6 m ter odprti prostori.

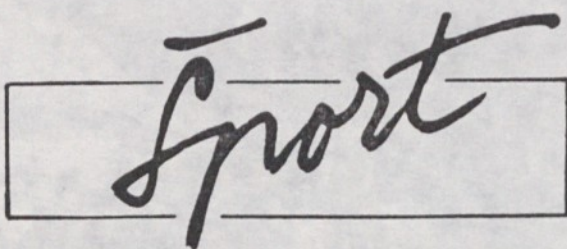
Znano je, da ima že 5 ljubljanskih osnovnih šol po 2 telovadnici, 3 pa bodo prav v kratkem imele tudi svoj lastni šolski plavalni bazen. O nameravanih gradnjah telovadnic v naši občini pa se sliši, da ne mislijo biti dosti večja od razreda (oprostite, take, kot sta pri šolah J. Moškrič in Kette-Murn). Ne vemo sicer, od kot pobuda za take gradnje, kajti mnenje nekaj strokovnjakov in družbenih delavcev je odločno v prid večjim telovadnicam:

prof. Jože Beslić, svetovalec za telesno vzgojo zavoda za šolstvo Ljubljana: Povsem se strinjam z normativi, ki jih predlaga inštitut. Zal pa je gradnja primernih telovadnic odvisna samo od dobre volje investitorjev; prof. Martin Rozman, tajnik komiteja za telesno kulturo Slovenije: Kjerkoli bi gradili šolsko telovadnico, sploh pa v vašem primeru, ne bi smela biti manjša od 32 metrov. To je

gojiti v njej tudi kake športe. Zal nismo poslušali teh nasvetov in kadar se spomnim, mi je žal. Upam, da po 17 letih (TVD Partizan Moste je bil zgrajen leta 1953) ni več mogoče narediti take napake. Tov. Rakušček je bil tedaj referent za šport pri mestnem ljudskem odboru.

Znani športni delavec, pobudnik marsičesa naprednega v naši občini, Jože Borštnar pa je rekel: Če zidamo telovadnico, naj bo vsaj tako velika, da bodo v njej učenci lahko igrali košarko in rokomet. Ko bodo v Polju postavili telovadnico, bo to edini večji pokriti prostor v tem delu občine in vanj se bo ob večerih zatekala mladina od Vevč do Zadobrove. In potem vsaj 20 let ne bomo zidali nič novega!

Res je, če že zidamo, potem zidajmo primerno in ne zasilno. Zidajmo prostor, ki bo ob več-

minimalno za moderen pouk, kakršnega so sicer deležni drugi šolski predmeti.

Pogovarjal sem se tudi z Zdravkom Rakušekom, ki je bil iniciator za gradnjo TVD Partizan Moste (enakih dimenzij, kot že omenjeni telovadnici pri šolah KM in JM). Pravi: Dostikrat se spomnim, da so mi govorili, naj bo telovadnica večja, taka, da bo moč

rih namenjen tudi izvenšolski mladini, če seveda ne vidimo raje, da tiči kje drugje. In ni hud, da se ne bi zvrtilo še nekaj denarja, da bodo nameravane gradnje — ne reprezentativne — ampak primerne. In konec koncev, če že res gledamo vse skozi dinar: le taka naložba bo smotrna: da kupim pravih suknj, ne pa za manj denarja manjšega.

Kratke iz športa

Ustanovljena je mestna zveza za telesno kulturo Ljubljana. Njen prvi predsednik je dosedanj predsednik ObZTK Ljubljana Moste-Polje Albin Golob. Za ustanovitev takega organa so si že dolgo prizadevale vse občinske zveze za telesno kulturo v Ljubljani predvsem zato, da bi enotno organizirali šolska športna tekmovanja in da bi končno začeli z delom tudi na področju športne rekreacije v delovnih kolektivih. Prav slednje je namreč sedaj prepuščeno res samo nekaj entuziastom v posameznih delovnih organizacijah.

Na odsluženje vojaškega roka je odšel načelnik TVD Partizan Moste Martin Hawlina, ki je v zadnjih 3 letih vzgojil v tem društvu res dobre mlade telovadce. Pionirji, ki jih trenira, so letos zasedli drugo mesto v Sloveniji. Prav gotovo je, da se jim bo enoletna odsotnost trenerja zelo poznala; enako tudi društvu.

Ker se lani košarkarji Slovana niso uspeli uvrstiti v prvo zvezno ligo (po nesrečno izgubljenem odločilnem dvoboju z Mariborom), se je stanje v klubu poslabšalo, kaže pa tudi zanimanje med mladino. Zaradi pomanjkanja igralov so se sedaj združile ženske ekipe Slovana z ekipo Trnovega in sedaj nastopajo pod imenom Slovan-Trnovo. V skupen dogovor so stopili tudi mladinci Olimpije in Slovana: ustanovili bodo skupno ekipo, ki naj bi bila tako najmočnejša v Ljubljani (lani so bili boljši od tih dveh ekip mladinci

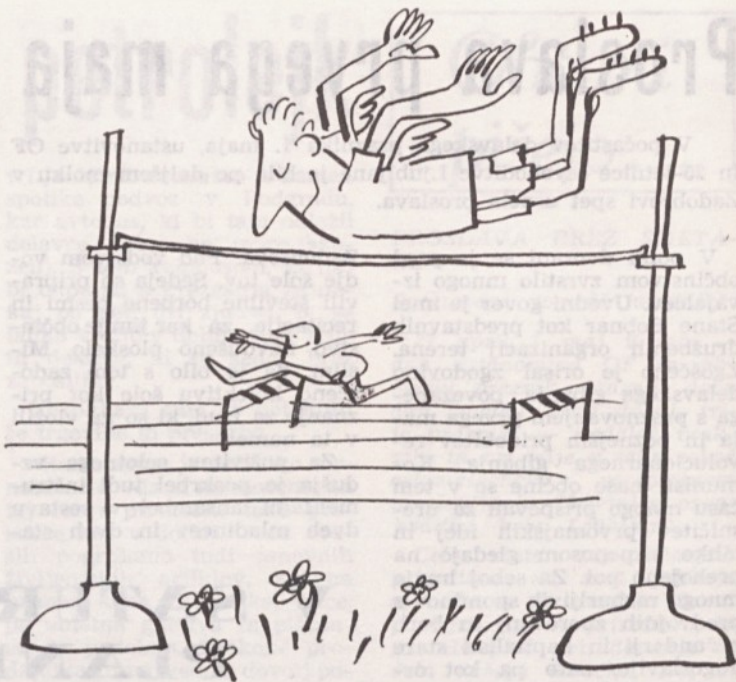
Zelene jame in Ilirije). Taka združevanja verjetno ne govore v prid košarki na Kodeljevem.

Asfaltno igrišče pri novni šoli Polje nikakor ne more priti do električne razsvetljave, s čemer bi ga bilo možno uporabljati tudi v večernih urah, ko se mladina vrača iz šol. Sredstva za to so malodane zbrana, pa je precej čudno, da med pristojnimi ni najti dovolj pobude.

Na tretjem turnirju osnovnih šol v rokometu je posebej presenetila ekipa pionirjev iz Sostre. Po dveh turnirjih so bili zadnji, brez točk, sedaj so pa premagali skoraj vse nasprotnike in zasedli drugo mesto. Kaj se ve, kaj so delali prek zime?

Na tem turnirju so prvo mesto med pionirji osvojili učenci šole Jože Moškrič, med pionirkami pa Kette-Murn pred učenkami iz Polja.

Letos v naši občini ni bilo skupne prireditve za proslavo rojstnega dne maršala Tita — 25. maja. Vse ljubljanske šole so se namreč dogovorile za skupen javni telovadni nastop, ki pa žal ni mogel biti 25. maja ampak bo 7. junija 1970 na stadionu Ljubljane. Za nastop vadijo učenci in učence vseh ljubljanskih osnovnih šol že pol leta. Točko za pionirke osnovnih šol je pripravila učiteljica iz naše občine, prof. Vanda Bedenk-Zahariaš.

Občinsko prvenstvo osnovnih šol v atletiki

Končano je atletsko prvenstvo za osnovne šole, ki je eno najboljših množičnih tekmovanj. V finalu sicer nastopijo najboljši atleti vseh šol, ki so poprej tekmovali na prvenstvih svojih šol.

Letošnje tekmovanje se ne more pohvaliti s kakim preobratom dobrih rezultatov, kajti izredno muhasto vreme ni dopuščalo nikakega treninga na prostem. Tako so vse šole komaj uspele izvesti šolska prvenstva, časa za trening pa ni bilo. To se je najbolj poznalo pri štafetah, kjer je za dober rezultat odločilen res le trening. Vse ekipe so dosegle mnogo slabše rezultate kot jeseni čeprav je bilo doslej vedno obratno. Izjemi sta bili le tekmovalci na 400 m za pionirje in 300 m za pionirke, ki so imeli pred tem še eno tekmovanje — mestno prvenstvo v krosu, torej dober trening. Rezultati so bili dobri le tu, pa še ti so odstopali le od občinskih rekordov. Ekipni prvak pri pionirjih in pionirkah je postala šola Polje pred letos neverjetno izenačenimi ostalimi tremi konkurenti. Res, še nikoli ni bila konkurenca tako izenačena: pripravili so se torej res vsi: Kette-

Murn, Jože Moškrič in Vida Pregarc in tudi povsod so odkrili nekaj res talentiranih tekmovalcev.

Rezultati:

Pionirji: 60 m: (P) 8,6; 2.—3. Doler (KM) in Lesjak (P) 8,8 sek.; 400 m: 1. Zavodnik (JM) 57,6; 2. Mejač (P) 59,6; 3. Klenovšek (VP) 61,0 sek.; skok v višino: 1. Bročič (VP), 2. Širola (JM) oba 145 cm; 3. Koren (JM) 140; skok v daljino: 1. Fekonja 474 cm, 2. Gramc 373; 3. Ivančič (vsi KM) 454 cm; met kroglice: 1. Kavčič (KM) 11,19 m 2. Govednik (P) 10,60; 3. Primožič (VP) 10,35; štafeta 4 × 60: 1. Polje, 2. Kette-Murn, 3. J. Moškrič.

Pionirke: 60 m: 1. Močilnikar (P) 8,6; 2. Bezjak (KM) 9,7; 3. Škerjanc (P) 8,9; 300 m: 1. Trtnik (VP) 47,0; 2. Prepeluh (P) 48,7; 3. Kromar (KM) 48,8; skok v višino: 1. Kastelic (P); 2. Krošelj (KM) obe 130 cm; 3. Lamberger (JM); skok v daljino: 1. Zupan (VP) 406 cm; 2. Ribič (P) 392; 3. Jankovič (KM) 373 cm; met kroglice: 1. Marn (P) 8,77; 2. Čelesnik (KM) 8,73; 3. Penca (P) 8,68; štafeta: 1. Polje, 2. Kette-Murn, 3. V. Pregarc.

Pred evropskim prvenstvom v kartingu okoli Javnih skladišč

»V nedeljo 31. maja 1970 bo v Javnih skladiščih v Ljubljani druga dirka za letošnje evropsko prvenstvo v kartingu... ki sodi med največje prireditve letos pri nas.« Tako piše v 3. številki Biltena tega tekmovanja.

Res bo to velika prireditev, če ne toliko po uveljavljenosti tega športa na straneh našega dnevnega časopisa in po številu aktivnih, pa po številu gledalcev, ki so za dirke v kartingu še vedno dodobra napolnili vsa Javna skladišča (no, seveda le prostore za gledalce). Poleg tega bo to prva prireditev na taki ravni, evropski, ki je bila doslej izvedena v naši občini. Moščani so torej prvi gostitelji tekmovalcev iz vse Evrope.

Kot kažejo dosedanje priprave, gostitelji ne bodo razočarali, saj je danes, ko to pišemo, to je 3 tedne pred znakom štarerja Boga Krenčiča, že vse nared.

Kakšen bo tekmovalni uspeh gostiteljev? Pionirji tega športa v Jugoslaviji so prav Moščani in še sedaj pomenijo skoraj vse v tem športu. Tako bo večina reprezentantov res iz Most: Ludvik Turk, Stanko Šubelj in Ljubo Smrdelj so že zanesljivi kandidati. Vsi so prestali že prvo preizkušnjo.

Rečeno je že bilo, da bo dirka, ki bo 31. maja pri nas, druga

dirka za evropsko prvenstvo. Prvo dirko so dirkači že opravili, in sicer 3. maja v Veveyu v Švici. Tu je zasedel Ludvik Turk odlično 33. mesto med 53. dirkači, Šubelj je bil 46., Janez Oblak iz Vrhnike 48. in Smrdelj 49. Seveda je bil boj neenak, saj se tehnična oprema Jugoslovancev še zdela ne more primerjati z drugimi dirkači, za katere skrbijo tovarne. Na dirki je zmagal lanski evropski prvak Belgijec Francois Goldstein pred Švicarjem Corbazom in Zahodnim Nemcem Heyerjem, četrti pa je bila Italijanka Gabriella Gorini. Pred leti je osvojila naslov svetovnega prvaka prav tako Italijanka Ragenelli, zato ni mogoče, da ne bi bil vrstni red favoritov, ki smo jih našli, na dirkah v Javnih skladiščih prav obraten.

In možnosti domačinov na domačem terenu? Kaj dosti, več kot je dosegel Turk v Veveyu, je s takšnimi stroji težko doseči. V Veveyu so Jugoslovanci premagali Francoze, Fince in Špance in zasedli 11. mesto. Kakšen premik naprej, denimo pred neposredne tekmece Norvežane, ni mogoče.

Vse pa bo jasno 3. maja 1970 v Javnih skladiščih.